

AN GHNÍOMHAIREACHT AIRGEADAIS TITHIOCHTA 08

Tuarascáil Bhliantúil

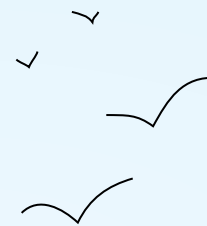




An Ghníomhaireacht Airgeadais Tithíochta cpt.

Teach Eden,
15/17 Cé Éidin,
Baile Átha Cliath 1.

t | +353 1 872 5722
f | +353 1 872 5878
e | cosec@hfa.ie
w | www.hfa.ie



ábhar

Stiúrthóirí agus Faisnéis Eile	2
An tUas. E. Coffey	5
Tuarascáil an Phríomhfheidhmeannaigh	6
Tuarascáil na Stiúrthóirí	12
Ráiteas um fhreagrachtaí na stiúrthóirí	18
Tuarascáil an iniúcháir neamhspleáigh	20
Ráiteas um bheartais chuntasafócha	24
Cuntas ioncaim agus caiteachais	28
Ráiteas um ghnóthachain agus chaillteanais aitheanta iomlána	30
Clár comhardaithe	32
Ráiteas um shreabhadh airgid	34
Mar a réitíodh an glansreabhadh airgid le gluaiseacht sa ghlanfhiachas	35
Nótaí atá ina gcuid de na ráitis airgeadais	36

Aguisíní

Fuilleach fós le hóc ag údarás áitiúil agus ag an nGníomhaireacht Náisiúnta Foirgníochta	58
Iasachtaí arna dtabhairt ar airleacan ag údarás áitiúil agus ag an nGníomhaireacht Náisiúnta Foirgníochta	61
Fuilleach atá gan íoc ar leabhar na n-iasachtaí de réir chineál an ráta agus fad na hiasachta	62
Struchtúr Foirne na Gníomhaireachta	63



STIÚRTHÓIR

AGUS FAISNÉIS EILE



IAN d'ALTON
(Príomhfheidhmeannach)



JULIA CARMICHAEL



CLODAGH HENEHAN



JACKIE MAGUIRE



PHILIP NUGENT



FR. PATRICK COGAN



PATRICK DOYLE



MICHAEL HAYES



ÁINE STAPLETON



ANTHONY VESEY



EDDIE WADE

RÚNAÍ AGUS OIFIG CHLÁRAITHE

Tom Conroy, A.C.M.A.

Teach Eden
15/17 Cé Éidín
Baile Átha Cliath 1
t | +353 1 872 5722
f | +353 1 872 5878
e | cosec@hfa.ie
w | www.hfa.ie

INIÚCHÓIRÍ

KPMG

Cuntasóirí Cairte
1 Plás Mháistir an Chuain
Lárionad Seirbhísí
Airgeadais na hÉireann
(IFSC)
Baile Átha Cliath 1

ATURNAETHA

McCann FitzGerald

Aturnaetha
Bruach na hAbhann a hAon
Cé Sir John Rogerson
Baile Átha Cliath 2.



Ted Coffey, (1933 - 2009)

Is oth liom agus údar mór bróin dom bás anabái ár gCathaoirligh, Edward Coffey, ar an 29 Márta 2009, a thaifeadadh. Ceapadh Ted ina Chathaoirleach ar an nGníomhaireacht an 15 Aibreán 2002, agus athcheapadh in 2007 é. Bhí ardmheas ag a chóchomhaltaí Bhoird air. Reáchtáil sé ár gcruinnithe ar bhealach fíoréifeachtúil somheanmnach; bhí sé de nós aige féachaint le teacht ar chomhdhearcadh agus d'aidhm aige teacht ar chomhaontú, agus is rud é seo a bhain sé amach. Faoina mhaoirseachtsa, leathnaigh an Ghníomhaireacht a gnó go suntasach, idir chineál agus mhéad a gnó. Bhí na hóráidí a thug Ted ag ócáidí an Bhoird agus le húdaráis áitiúla deisbhéalach, gearr agus pointeáilte i gcónaí. Mar nóta pearsanta, bhí mé thar a bheith buíoch dá chríonnacht agus dá thaithí nuair a ceapadh mé i mo Phríomhfheidhmeannach i mí Eanáir 2007. Thar ceann an Bhoird agus na foirne, déanaim comhbhrón ó chroí lena bhean chéile, Betty, agus lena gclann, agus tugaim buíochas as saol a caitheadh go maith.

Ian d'Alton (Príomhfheidhmeannach)

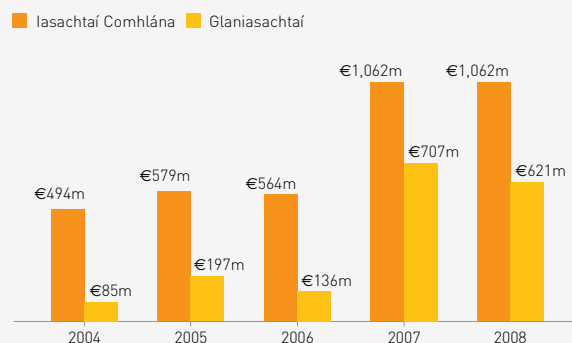
caibidil a haon | tuarascáil an chathaoirligh



RÉAMHRÁ AGUS LÉARGAS GINEARÁLTA

Bliain ab ea í 2008 inar tharla dúshlán agus athruithe iontach neamhchoitianta. Leath an suaithheadh i gcúrsaí airgeadais a thosaigh go luath in 2007 amach gur cuimsíodh an fóirgheilleagar, in 2008 amach gur cuimsíodh an fóirgheilleagar, in 2008. Bhí bliain ghnóthach ag an nGníomhaireacht, agus €1.06 billiún d'iasachtaí tugtha ar airleacan d'údarais áitiúla, beagnach an tsuim cheanann chéanna is a bhí ann in 2007. Bhí suim na nglanairleacan beagán níos ísle ná suim na bliana roimhe, agus is €0.62 billiún a bhí i gceist leo siúd. Is é suim iomlán na n-iasachtaí atá ar leabhar na n-iasachtaí anois ná €4.44 billiún. Cé gur thuairiscigh an Gníomhaireacht caillteanas €2.02 milliún don bhliain, bhí an caillteanas seo cuid mhaith níos lú ná mar a bhí ann in 2007, agus tháinig sé de thoradh íslithe ghéir ar an Innéasc Praghasanna do Thomhaltóirí i mí na Nollag 2008, a chur as do phunann treoirnasctha na Gníomhaireachta. Dá ainneoin sin, tá bail mhaith ar chúrsaí airgeadais na Gníomhaireachta, agus cúlchistí eiscíochta €21.2 milliún aici.

Airleacain le haghaidh Iasachtaí de réir na nIasachtaí Comhlána/na nGlaniasachtaí a Tugadh 2004 – 2008



A BHFUIL I NDÁN I GCOMHAIR 2009

Tá an ghéarchéim airgeadais dhomhanda, a bhí faoi lán seoil in 2008, le bheith ar an bpríomhfachtóir sa saol gnó in 2009 agus ina dhiaidh. Tá an margadh tithíochta in Éirinn fós in ísle brí go mór, agus is dócha go rachaidh praghasanna síos tuilleadh i gcaitheamh 2009. Níltear gan aon údar dóchais áfach: tá an-fheabhas ar fad tagtha ar inacmhainneacht na tithíochta, de thoradh na laghduithe 3.00% ar rátaí úis go dtí seo, agus de thoradh praghasanna níos ísle ar thithe i ngach limistéar den tír. Cé go bhfuil srianta creidmheasa sa mhargadh morgáistí ag lagú an éilimh, chomh maith le daoine a bheith níos faichillí i bhfianaise neamhdhaingneacht a bpost, tá na daoine sin atá in ann teach a cheannach, i riocht láidir. Tá roinnt fianaise ann go bhfuil iasachtóirí na hearnála príobháidí ag tosú ar chistí a chur ar fáil do cheannaitheoirí chéad uaire arís.

Thug an rialtas scéim nua isteach an fóimhar seo caite – lasachtaí Home Choice – lenar éascófaí le hiasachtaithe

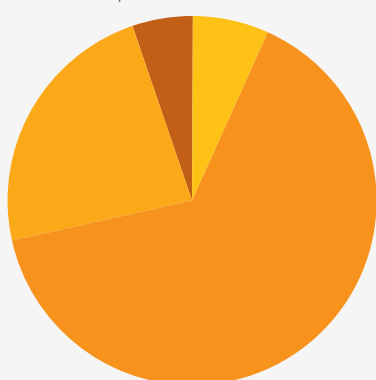
inchairde nach raibh in ann teacht ar leordhóthain airgeadais le teach a cheannach mar gheall ar shrianta na gcoinníollacha creidmheasa. Tá an scéim deartha mar idirghabháil sealadach agus maidir leis an scéim a bheith ag leanúint ar aghaidh – beidh sé sin ag brath ar a mhéid is a fhillfidh gnáthchoinníollacha sa mhargadh i gcoitinne. In ainneoin an ionstraim nua seo a bheith tugtha isteach, táimid ag súil, ar an iomlán, le líon na n-iasachtaí a thabharfaidh an Gníomhaireacht a bheith níos ísle in 2009 ná na leibhéil arda a chonacthas in 2007 agus 2008.

BRABÚSACHT, CÚLCHISTÍ AGUS BAINISTÍOCHT RIOSCAÍ

Ba é caillteanas foriomlán na Gníomhaireachta in 2008 ná €2.02 milliún. Tá €21.2 milliún de chúlchistí ag an nGníomhaireacht áfach, a coiglíodh go sonrach ionas go mbeifí in ann ag rioscaí ina leabhar, agus tá an Gníomhaireacht i riocht socair ó thaobh cúrsaí airgeadais mar gheall air sin. Faoi mar a rinneadh i dTuarascálacha

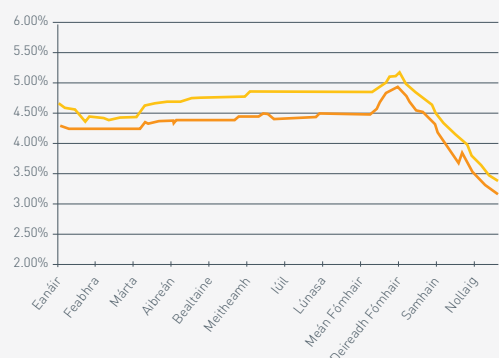
Airleacain le haghaidh iasachtaí de réir Chineál na n-iasachtaí in 2008

Comhúinéireacht Morgáiste Tithíochta Inacmhainne/Idirlinn
Iasacht agus Fóirdheontas caipitil Eile



EURIBORanna 1 & 3 mhí a léirigh luaineacht i margadh na rátaí athraitheacha, 2008

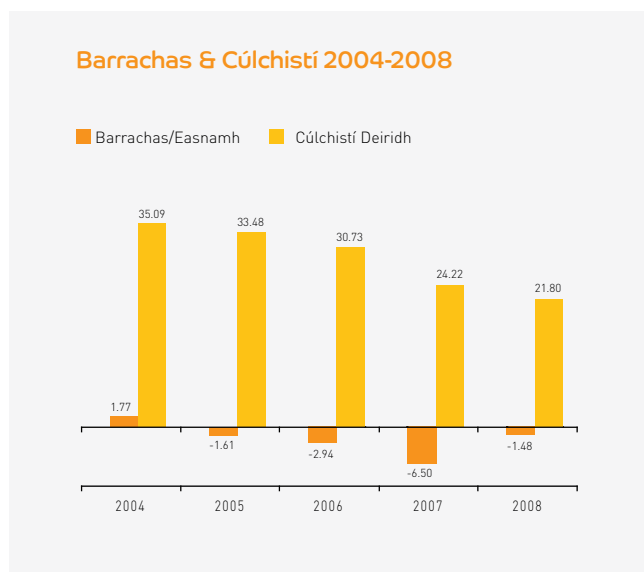
EURIBOR® 1 mhí EURIBOR® 3 mhí



Bliantúla roimhe seo, leagaim béim air an bhfíric go bhfuil an Gníomhaireacht ar an eolas faoi na rioscaí, agus go bhfuil bearta i bhfeidhm againn chun déileáil leo. Le trí bliana dhéag anuas nó mar sin, bhí sé de bheartas ag an nGníomhaireacht a cúlchistí a mhéadú chun na críche seo. Déanann an Bord monatóireacht chúramach ar bhonn tréimhsiúil ar an mbealach a bhainistíonn an Gníomhaireacht rioscaí agus ar a riocht ó thaobh a dtuilleann sí, agus déanfaidh an Bord coigeartuithe ar chorrlaigh de réir mar is gá. Tugtar cuntas mionsonraithe thíos ar roinnt de na sainrioscaí ata romhainn:

Ó thaobh cúrsaí boilscithe, baineann rioscaí le hiasachtaí comhúinéireachta atá níos sine agus le hiasachtaí innéacsaithe a bhaineann le hioncam agus atá níos sine freisin. Cé gur féidir roinnt den riosca seo a chainníochtú roimh ré, baineann roinnt den riosca le gluaiseachtaí sa ráta boilscithe i rith na bliana. Chonacthas gur tháinig laghdú substaintiúil ar an mboilsciú in 2008 i dtreo dheireadh na bliana. Toisc gurb é seo an rud a shocraíonn an toradh a fhaighimid ar iasachtaí, d'fhág sé caillteanas thart faoi €2.66 milliún de thoradh an bhoilscithe, agus go ndearna an Gníomhaireacht caillteanas ar an iomlán don bhliain. Le himeacht ama, ba chóir go dtiocfaí amach cothrom de bharr na ngluaiseachtaí seo, a bheag nó a mhór áfach, agus ba chóir a thabhairt faoi deara go bhfuair an Gníomhaireacht €3.71 milliún de ghnóthachain de thoradh an bhoilscithe i gcaitheamh na dtrí bliana chomh fada le 2007.

Thug agus mhaoinigh an Gníomhaireacht roinnt iasachtaí ar ráta seasta sa ré roimh an euro. Fuarthas caillteanais



€2.44 milliún i leith na n-iasachtaí seo in 2008, agus leanfar ar aghaidh le caillteanais a dhéanamh ina leith siúd go dtí 2018, nuair a thiocfaidh tráth aibíochta an mhaoiniúcháin bhunúsach atá ar ráta seasta.

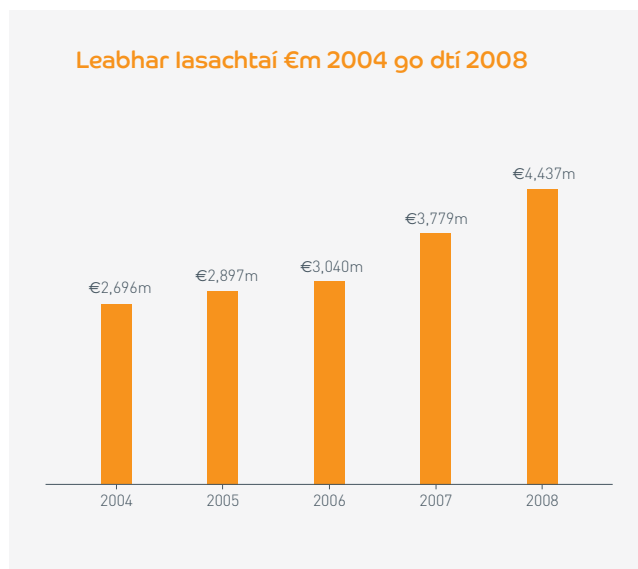
D'aithin an Gníomhaireacht i rith na bliana gur bhain riosca féideartha leis na hiarmhéideanna ar iasachtaí níos sine a bhain le hioncam agus a d'fhéadfadh teacht chun cinn

mar riosca de réir mar a thagann na hiasachtaí seo chuig tráth na haibíochta. Ba é suim iomlán na n-iasachtaí seo d'iasachtaí ag deireadh 2008 ná €15.9 milliún. Táthar tar éis comhshocrú €0.54 a dhéanamh in 2008 chun déileáil leis seo, agus is dócha go ndéanfar socruithe breise lena aghaidh i mblianta amach anseo. Tá an Gníomhaireacht tar éis dul i mbun tionscnamh áirithe chun caillteanais fhéideartha sa réimse seo a mhaolú.

Tá áthas orm a rá go bhfuil a ceanglais phinsin maoinithe go hiomlán go dtí deireadh 2008 ag an nGníomhaireacht. Mar aon le haonáin eile, chaill ciste pinsin na Gníomhaireachta cuid nach beag dá luach in 2007/2008. Tar éis athbhreithnithe tríbhliantúil, cuireadh cistí breise isteach sa chiste, agus méadaíodh ranníocaíochtaí. Ar chúiseanna stuamachta, athraíodh cion de na sócmhainní go raibh siad in infheistíochtaí ar ráta seasta.

SEIRBHÍSÍ IASACHTAITHE

Is é misean na Gníomhaireachta ná airgeadas costéifeachtach le haghaidh iasachtaí a fhoinsiú agus a



sholáthar d'údaráis áitiúla. Tugann an Gníomhaireacht iasachtaí do 44 údarás áitiúil faoi láthair faoi raon scéimeanna agus struchtúr ilghnéitheach. Ba é ollsuim na n-airleacan le haghaidh iasachtaí in 2008 ná €1,062 milliún. Ba é suim na n-airleacan, agus aisíocaíochtaí agus fuascailtí san áireamh, ná €621 milliún, agus shroich leabhar iasachtaí na Gníomhaireachta €4.44 billiún ag deireadh na bliana. Is don tithíocht inacmhainne (€504 million) go príomha a bhí airleacain in 2008, agus do chomhlachtaí tithíochta deonacha faoin Scéim um Iasachtaí Caipitil agus Fóirdheontais (€240 million); agus don Chomhúinéireacht (€75 milliún). Ar chlár eile a maoiníodh bhí tithíocht shóisialta ar cíos, éadail talún, agus tionscadail eile a bhain le tithíocht.

D'éascaigh an Gníomhaireacht le húdaráis áitiúla teacht ar iasachtaí ó Bhanc Infheistíochta na hEorpa in 2007, lenar bhain praghasanna breátha i gcomhair tionscadal uisce, dramhaíola agus comhshaoil. D'fhoinsigh an

Ghníomhaireacht maoiniúchán cosúil leis ó Bhanc Forbartha Chomhairle na hEorpa, a d'fhág gur tugadh €21.5 milliún d'iasachtaí, lenar bhain tréimhsí meántéarmacha, d'údaráis áitiúla. Táthar ag súil go mbeifear in ann an tionscadal píolótach rathúil seo a leathnú de réir mar a bheifear in ann agus cúinsí á gcur san áireamh.

RÁTAÍ ÚIS

Leanann an Ghníomhaireacht ar aghaidh le sárluach a thairiscint dá custaiméirí. Is fiú a thabhairt faoi deara go bhfuil an ráta morgáiste caighdeánach, arna ghiniúint ag an nGníomhaireacht, breis is 0.70% faoi bhun meánmhéid na ngnáthrátaí athraitheacha sa mhargadh. In ainneoin deacrachtaí ó thaobh cúrsaí maoiniúcháin, tugadh gach ceann de na ciorruithe ar rátaí úis a rinne Banc Ceannais na hEorpa in 2008 ar aghaidh do dhaoine, agus ní dhearnadh aon idirdhealú idir daoine a raibh iasachtaí acu cheana féin le haghaidh morgáistí, agus daoine a bhí ag fáil morgáistí nua. Socraítear rátaí iasachtaí Home Choice ar ráta beagán níos airde, rud a léiríonn beartas an rialtais sa réimse seo. Thug an Ghníomhaireacht tacaíocht i rith 2008 le tairiscintí a iarraidh an athuair le haghaidh scéim chosanta morgáiste na n-údaráis áitiúil, agus tá áthas orm a rá go bhfuarthas laghdú ar chostais agus clúdach breisithe d'iasachtaithe dá bharr.

Sa chás go bhfaigheann údaráis áitiúla iasachtaí chun críocha nach mbaineann le morgáistí, tá an ráta úis i gcaitheamh 2008 thart faoi 0.50% faoi bhun mheánfhigiúr an EURIBOR sé mhí. Bímid ag féachaint le rátaí a choinneáil ar an leibhéal is fearr is féidir, agus socruithe cuí á ndéanamh ag an am céanna againn le haghaidh rioscaí i bpunann na Gníomhaireachta, agus le struchtúir chostéifeachtacha, le haghaidh iasachtaí, a sheachadadh chun teacht le riachtanais na n-údaráis áitiúil.

MAOINIÚCHÁN AGUS BAINISTÍOCHT CHISTEÁIN

Tá margaí fiachais ina dtranglam faoi láthair agus is deacair iad a mheasúnú. Baineann formhór ghnó na Gníomhaireachta le hiasachtaí ar ráta athraitheach, agus is é a clár páipéir eurothrachtála, atá faoi ráthaíocht Rialtais, a mhaoiníonn na hiasachtaí seo go príomha. Baineann an Ghníomhaireacht úsáid as a clár páipéir eurothrachtála (arna fheidhmiú ag Gníomhaireacht Bhainistíochta an Chisteáin Náisiúnta, agus na rátálacha gearrthéarmacha is airde á n-iompar aige) agus as a clár um nótaí faoi ráthaíocht chun cistí a sholáthar ar leibhéal faoi bhun EURIBOR®. Soláthraíonn maoiniúchán eile - áiseanna eisiúna nótaí agus rótharraingt - solúbthacht agus fágann sé go mbímid in ann eisiúintí a dhéanamh go gasta, ar bhonn an lae céanna de ghnáth. Bíonn tábhacht leis an ngné dheireanach seo i ngnó lena ngabhann láimhdeachas timpeall €40 billiún in aghaidh na bliana in airgead tirim agus a chómhaithe. Leanfaidh an Ghníomhaireacht ar aghaidh le bheith ag lorg deiseanna le haghaidh maoiniúcháin sholúbtha ar chostas íseal, agus go háirithe deiseanna lena mbaineann tréimhsí aibíochta níos faide. Reáchtáil an Ghníomhaireacht próiseas iomaíoch i rith 2008 le tairiscintí a fháil dá soláthraí seirbhísí baincfeireachta, agus fuarthas coigealtas costas agus seirbhís bhreithe dá bharr.

Soláthraíonn an Ghníomhaireacht áis infheistíochta d'údaráis áitiúla freisin, agus tá áthas orm a rá go raibh an-éileamh ar fad air seo in 2008, de réir mar a bhí grinnscrúdú níos mó á dhéanamh ó thaobh cúrsaí creidmheasa ar dheiseanna malartacha. Phléamar le 55 údarás áitiúil in 2008 sa réimse seo dár ngnó. Chomh maith le seirbhís chostéifeachtach agus sholúbtha a sholáthar dár gcustaiméirí, tá an áis ina foinse thábhachtach de mhaoiniúchán éagsúlaithe don Ghníomhaireacht.

SEIRBHÍS ARDCHAIGHDEÁIN DO CHUSTAIMÉIRÍ

Tá sé de bheartas ag an nGníomhaireacht Seirbhís Ardchaighdeáin don Chustaiméir (SAC) a sholáthar, agus tá áthas orainn a rá go bhfuil ár bhfeidhmíocht sa réimse seo an-ghar dár dtargaidí, nó go sáraítear iad.

Maidir le hairleacain le haghaidh iasachtaí d'údaráis áitiúla, tá sé de sprioc ag an nGníomhaireacht go ndéanfar 95% d'iasachtaí faoi cheann seacht lá ón tráth a fhaightear an t-iarratas. D'éirigh leis an nGníomhaireacht 97% dá hiasachtaí a eisiúint laistigh den spriocthréimhse seo.

Is tomhas tábhachtach é ag déileáil go tráthúil le comhfhreagras ó fhoinsí seachtracha ar a fheabhas is bhíonn eagraíocht ag freastal ar a cuid custaiméirí. Leanann an Ghníomhaireacht ar aghaidh lena sprioc a chomhlíonadh agus gach comhfhreagras dá bhfaightear ó fhoinsí seachtracha a fhreagairt faoi cheann seachtain oibre amháin.

Sainaitnítear Oiliúint agus forbairt foirne mar thosaíocht i Lámhleabhar um Bheartais agus Nósanna Imeachta na Gníomhaireachta. Táimid gar dár sprioc a bhaint amach maidir le suim is comhionann le 4% de chostais phárolla a chaitheamh ar an oiliúint - ba é 3.6% ár dtoradh i gcomhair 2008. Is dócha go mbeidh an toradh i gcomhair 2009 níos ísle áfach, mar gheall ar roinnt srianta ó thaobh an bhuiséid.

Maidir lena mhéid is a chloíann an Ghníomhaireacht leis an rialachas corparáideach struchtúrtha cuí, is tomhas tábhachtach é an chaoi a chomhlíonaimid ár Lámhleabhar um Bheartais agus Nósanna Imeachta. Déantar tuairiscíú air seo dhá uair sa bhliain, agus déanann an Coiste Iníochóireachta athbhreithniú ar an scéal. Ba í ár sprioc i leith SAC sa réimse seo ná líon na sárúithe ar bheartais agus nósanna imeachta (seachas sárúithe a thagann de bharr baill foirne a bheith as láthair) a theorannú go mba lú ná 10 gceann iad. Tá áthas orm a thuairiscíú gur bhaineamar ár sprioc amach, gan tuairisc ar bith dá leithéid faoi eisceachtaí in 2008.

Coinnímid dlúthchaidreamh ar bun lenár gcustaiméirí trí ábhar a chur i láthair do chumann ionadaithe oifigeach na n-údaráis áitiúil, trí chomhráite duine-le-duine agus rannpháirtíocht i gcoiste idirchaidrimh na Gníomhaireachta/ na n-údaráis áitiúil, atá comhdhéanta de stiúirtheoirí na Gníomhaireachta agus de bhainisteoirí contae agus cathrach.

PLEANÁIL, CÚRSAÍ FOIRNE AGUS TEICNEOLAÍOCHT

Tá an clár gníomhaíochta a cuireadh i bhfeidhm faoi l dTreo 2016 - an plean gníomhaíochta deich mbliana - ag dul ar aghaidh faoi mar a pleanáladh. Rinneadh dhá thuarascáil don Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil i rith 2008. Leanfaidh an Ghníomhaireacht ar aghaidh lena forálacha tuairsceoireachta débhlíantúla a chomhlíonadh faoin socrú seo in 2009. Tugtar Plean Corparáideach rollach cúig bliana na Gníomhaireachta cothrom le dáta go bliantúil agus cheadaigh an Bord ag a chruinniú i mí Mhárta é. Tá sé foilsithe ar ár suíomh idirlín.

Is ionann líon foirne na Gníomhaireachta agus dáréag lánaimsire. Cuirim fáilte roimh cheapacháin Tom Conroy mar Rúnaí na Cuideachta & Rialtóir Airgeadais, Aishling Franzoni mar Chuntasóir, agus Caitríona Keating mar Riarthóir (ag roinnt post), i rith 2008. Is fiú an pointe a dhéanamh, cé gur mhéadaigh líon na n-idirbheart a dhéanann an Ghníomhaireacht go mór le blianta beaga anuas, d'fhán líon na foirne mar an gcéanna ó 2002. Is creidiúint do cháilíocht na solúbthachta agus do dhiongbháilteacht ár bhfoirne gur féidir a leithéid de mhéadú ar leibhéal an ghnó a chomhlíonadh agus na n-acmhainní céanna á n-úsáid, agus is creidiúint chomh maith é do bheartas na Gníomhaireachta ó thaobh a oiread leas a bhaint as an teicneolaíocht agus is féidir; i mí Fheabhra 2009, mar shampla, bhogamar ar aghaidh le deimhnithe leictreonacha a úsáid in ár ngnó Cistíochta.

RIARACHÁN

Íocann an Ghníomhaireacht aisti féin trí chorrach beag a bhaint as an airgead a thugann sé ar iasacht. Cé go maoiníonn an Ghníomhaireacht í féin agus nach leithdháileann an Státchiste ach suim bheag uirthi sa bhuiséad, tá an-fhonn ar fad dá ainneoin sin ar an mBord agus ar an nGníomhaireacht tacú le seasamh an Rialtais i ndáil le caiteachas a rialú sa mhéid agus gur féidir sin a dhéanamh faoi chuimsiú mhúnla gnó na Gníomhaireachta.

Caiteachas neamhroghnach is ea cion suntasach dár gcaiteachas; ach sa chás go mbíonn rogha éigin ann, féachann an Ghníomhaireacht lena costais oibriúcháin a choinneáil a ísle agus is féidir, agus an tseirbhís atá riachtanach a sheachadadh dá custaiméirí, na húdaráis áitiúla. Mar chéatadán den leabhar iasachtaí, tá costais riaracháin na Gníomhaireachta tite ó 0.06% go dtí 0.05% sa tréimhse ó 2002 go dtí 2008. Ní íocann an Ghníomhaireacht bónais, pá le haghaidh ragoibre ná pá ardráta.

SAORÁIL FAISNÉISE

Tháinig an Ghníomhaireacht faoi raon feidhme an Achta um Shaoráil Faisnéise, 1997, in 2002. Tá mionsonraí faoi rochtain ar thaifid na Gníomhaireachta agus ar fhaisnéis ar an nGníomhaireacht le fáil ar shuíomh gréasáin na Gníomhaireachta, www.hfa.ie. Is é an tUasal Barry O'Leary an tOifigeach um Shaoráil Faisnéise agus is é an Dr. Ian d'Alton an t-athbhreithnitheoir inmheánach. Ní bhfuarthas aon iarratais ar fhaisnéis in 2008.

FUINNEAMH A CHAOMHNÚ

De réir an bheartais phoiblí reatha maidir le fuinneamh a chaomhnú, ghlac an Ghníomhaireacht bearta ábhartha caomhnúcháin, ar cuireadh roinnt díobh i ngníomh i rith 2008, ina measc bhí:

- páipéar & cairtchlár, trealamh leictreonach agus fóin soghluaiste a athchúrsáil;
- freastalaithe agus ríomhairí pearsanta a cheannach a bhí rátáilte ó thaobh fuinnimh;
- 55% den fhoireann ag baint úsáide as scéim an Phas Taisitil;
- 8% den fhoireann ag rothaíocht chuig agus abhaile ón obair;

Tá sé i gceist cur leis na nithe seo a baineadh amach d'fhonn is go dtabharfar tuilleadh beart le fuinneamh a choigilt isteach i rith 2009.

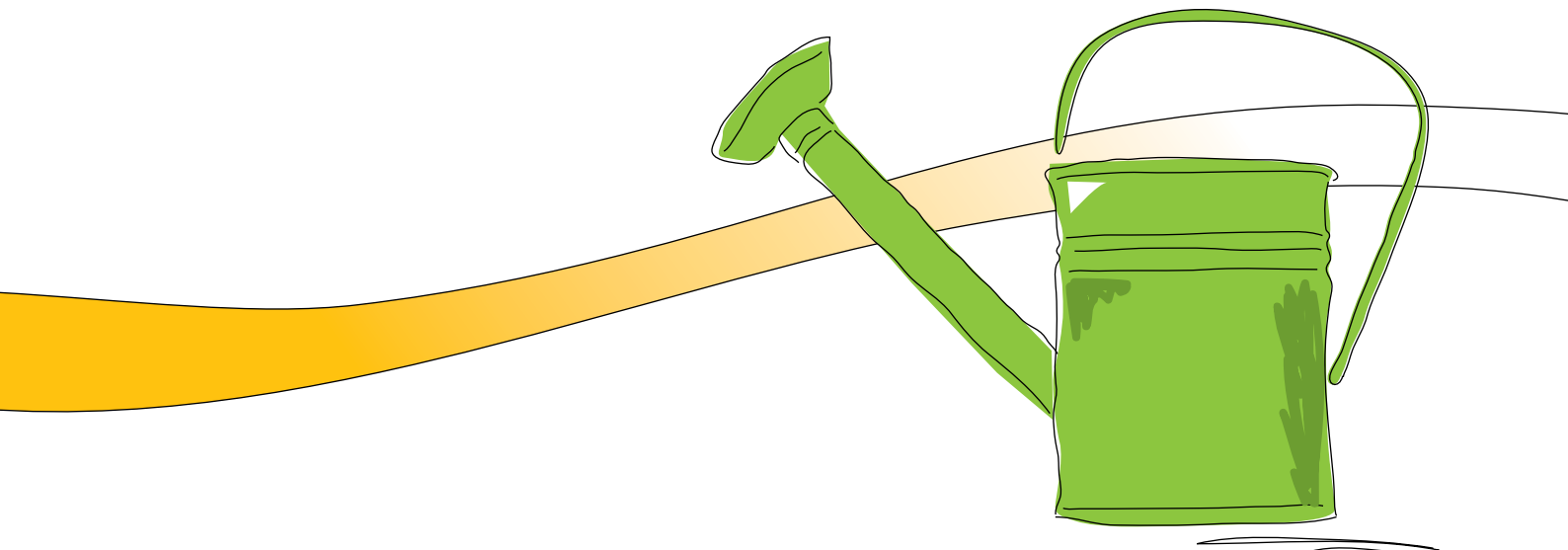
BUÍOCHAS

I bhfianaise an líon beag de bhaill foirne lárnacha atá ag an nGníomhaireacht, ní fhéadfadh sé feidhmiú go héifeachtúil gan chúnamh agus chomhoibriú a páirtithe leasmhara go léir. Téann ár mbuíochas as a dtacaíocht go háirithe chuig na hAirí Comhshaoil, Oidhreacht & Rialtais Áitiúil, agus Airgeadais, agus chuig a bhfoireann. Chuireamar fáilte roimh an Uas. Philip Nugent ón iar-Roinn mar Stiúrthóir nua in 2008. Táimid buíoch den obair a rinne GBCN (NTMA), an Banc Ceannais, na gníomhaireachtaí rátála creidmheasa, ár n-iniúcháirí, aturnaetha, conraitheoirí Teicneolaíochta Faisnéise agus baincéirí, a thugann seirbhísí ríthábhachtacha don Gníomhaireacht. Coinnímid cuimhne i gcónaí ar riachtanais ár gcustaiméirí, na húdaráis áitiúla, agus is é an aidhm atá againn ná leanúint ar aghaidh le hairgeadú gasta, solúbtha agus costéifeachtach a chruinniú dóibh.

Reáchtáil an Bord seacht gcruinniú i rith na bliana. Tá cur chuige táirgiúil comhthoiliúil againn i leith ghnó na Gníomhaireachta, agus gabhaim buíochas le mo chóchomhaltaí Boird as ar thug siad d'obair na Gníomhaireachta.



Ian d'Alton
Príomhfheidhmeannach
30 Aibreán 2009



caibidil a dó | tuarascáil na stiúrthóirí

Tá a dtuarascáil bhliantúil agus na ráitis airgeadais iniúchta don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2008 á gcur i láthair anseo ag na Stiúrthóirí.

1 CÚLRA

Is cuideachta faoi theorainn scaireanna í an Gníomhaireacht Airgeadais Tithíochta cpt arna cur chun cinn ag an Aire Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil faoi théarmaí an Achta um an nGníomhaireacht Airgeadais do Thithe, 1981, agus corpraíodh í ar 8 Feabhra 1982. Is iad príomhchuspóirí na cuideachta:

- (a) cistí a thabhairt ar airleacan d'údaráis áitiúla lena n-úsáid chun cuspóir ar bith arna údarú ag na hAchtanna do Thithe; agus
- (b) cistí a fháil ar iasacht nó a chruinniú chun na gcríoch seo.

Is é an tAire Airgeadais úinéir tairbhiúil scairchaipiteal eisithe uile na Gníomhaireachta. Ceapann an tAire Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil na stiúrthóirí, le toiliú an Aire Airgeadais.

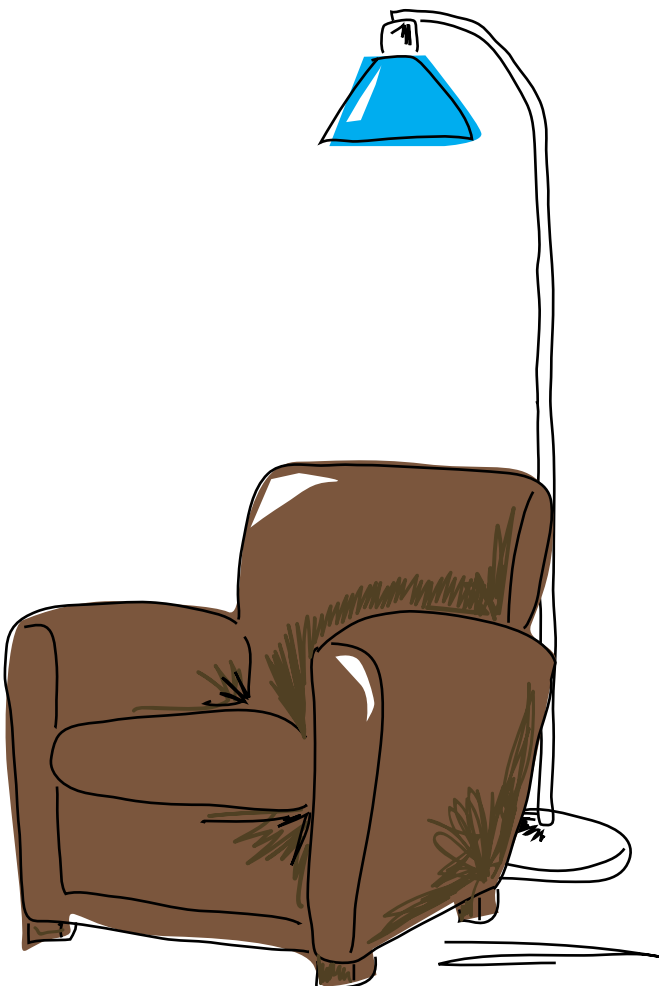
2 TORTHAÍ AGUS DÍBHINNÍ

€'000

Caillteanas aitheanta iomlán don bhliain	(2,843)
Barrachas ag tús na bliana	24,098

Barrachas ag deireadh na bliana	21,255
--	---------------

Tá na torthaí sásúil agus léiríonn siad caillteanais a d'eascair go príomha as difreálaigh úis sa bhliain, a bhíonn ag athrú ó bhliain go bliain, agus de bharr mímhheitseálacha idir maoiniúchán treoirnasctha agus ar rátaí seasta (a dtugtar cuntas iontu i bpolasaí chúlchistí na Gníomhaireachta i gcaitheamh na tréimhse 2009 go dtí 2018).



Ní mholann na Stiúrthóirí go n-íocfaí díbhinn.

Leagtar athbhreithniú amach ar na rioscaí suntasacha don Gníomhaireacht ó thaobh cúrsaí airgeadais agus ar na bealaí suntasacha atá sí nochtaithe do rioscaí, i leith a sócmhainní, a dliteanas agus ionstraimí airgeadais, in éineacht leis na cuspóirí agus beartais maidir le rioscaí a bhainistiú a úsáideann an Gníomhaireacht i leith na rioscaí sin a bhainistiú, i nóta 15 a ghabhann leis na ráitis airgeadais. Déantar mionchuntas ar aon ionstraimí airgeadais a úsáidtear chun na rioscaí seo a mhaolú i nótaí 15 agus 16 a ghabhann leis na cuntais seo. Ar leathanaigh 6 go 10, tugtar aghaidh i dtuarascáil an Phríomhfheidhmeannaigh ar na rioscaí suntasacha ó thaobh cúrsaí gnó a bhfuil an Gníomhaireacht nochtaithe dóibh.

3 ATHBHREITHNIÚ AR FHORBAIRT AN GHNÓ

(a) Iasachtaí d'údaráis áitiúla [a ceadaiódh roimh 27 Bealtaine 1986]

Bunaíodh an Gníomhaireacht chun iasachtaí treoirnasctha a eisiúint d'údaráis áitiúla go dtabharfaidís siúd airgead ar iasacht ar bhonn gníomhaireachta do dhaoine aonair. San iomlán, tugadh €403 milliún ar airleacan d'údaráis áitiúla faoin scéim seo agus úsáideadh é chun 15,571 morgáiste a mhaoiniú. Ar 31 Nollaig 2008 ba ionann iasachtaí den sórt seo agus fuilleach €23.8 milliún a bhí gan íoc. Dlítear aon chailteanas chreidmheasa a d'fhéadfadh teacht chun cinn as siocair na morgáistí seo a chur ar an nGníomhaireacht.

(b) Iasachtaí d'údaráis áitiúla [a ceadaiódh tar éis 27 Bealtaine 1986]

Bhí an Gníomhaireacht ag eisiúint iasachtaí le héifeacht ó mhí na Bealtaine 1986 d'údaráis áitiúla d'fhonn deontais fheabhsúcháin agus iasachtaí in-chomhshóite agus blianachta a mhaoiniú, a bheidh bainteach le hioncam. Faoi Acht na dTithe (Forálacha Ilghnéitheacha),

1992 cuireadh le cumhachtaí na Gníomhaireachta údaráis áitiúla a mhaoiniú le haghaidh aon cheann dá bhfeidhmeanna faoi Achtanna na dTithe. Dá thoradh sin tá iasachtaí eisithe ag an nGníomhaireacht d'údaráis áitiúla chun na scéimeanna tithíochta comhúinéireachta agus deonacha a mhaoiniú.

Coinnítear cuid shuntasach de na cistí seo chun críocha ar nós talamh a cheannach. Tugtar an t-iarmhéid ar iasacht d'iasachtaí aonair agus do chomhlachtaí deonacha. Bíonn na húdaráis áitiúla freagrach as aon chailteanas a d'fhéadfadh tarlú dá bharr.

Ar 31 Nollaig 2008, ba ionann iasachtaí den sórt sin agus fuilleach €4.41 billiún a bhí gan íoc.

4 RIALACHAS CORPARÁIDEACH

Tá na Stiúrthóirí tiomanta do na caighdeáin is airde a choinneáil ar bun ó thaobh an rialachais chorporáidigh agus tacaíonn siad leis na Prionsabail um Dhea-Rialachas agus le Cód an Chleachtais is Fearr ("Cód Comhcheangailte 2006") a dhíorthaigh an Coiste um Rialachas Corparáideach ó Thuarascáil Deiridh an Choiste agus ó Thuarascáil Turnbull. Comhlíonann an chuideachta an Cód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit faoi mar a d'fhoilsigh an Roinn Airgeadais.

Prionsabail an dea-rialachais chorporáidigh

Tá na stiúrthóirí freagrach do scairshealbhóir na Gníomhaireachta as an dea-rialachas corparáideach agus cuirtear síos sa ráiteas seo a leanas ar an gcaoi a gcuirtear i bhfeidhm sa Gníomhaireacht Prionsabail an Dea-Rialachais faoi mar atá siad leagtha amach i gCód Comhcheangailte 2003 agus sa Chód Cleachtais um Rialachas do Chomhlachtaí Stáit.

Bord na Stiúrthóirí

Cruinnithe a socraíodh don Bhord don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2008:

Comhaltaí	Ceird	Ar fáil le freastal ar	D'fhreastail ar
Edward Coffey (Cathaoirleach)	Ar scor	7	5
Ian d'Alton (Príomhfheidhmeannach)	Príomhfh.	7	7
Julia Carmichael	Comhairleoir	7	3
An tAth. Patrick Cogan	Príomhfh ar Respond	7	7
Patrick Doyle	Sainchomhairleoir	7	5
Maria Graham	Státseirbhíseach	2	2
Michael Hayes	Innealtóir Sibhialta	7	7
Clodagh Henehan	Oifigeach údaráis áitiúil	7	6
Jackie Maguire	Oifigeach údaráis áitiúil	7	3
Philip Nugent	Státseirbhíseach	5	4
Áine Stapleton	Státseirbhíseach	7	6
Anthony Vesey	Comhairleoir	7	6
Eddie Wade	Comhairleoir	7	6

Tháinig an Bord le chéile seacht n-uaire i mbliana agus bíonn sé freagrach as an nGníomhaireacht a bhainistiú i gceart. Ceapadh Philip Nugent don bhord ar 7 Aibreán 2008.

Bíonn ról an Chathaoirligh agus ról an Phríomhfheidhmeannaigh scartha ó chéile. Ar 31 Nollaig 2008, bhí Bord na Stiúrthóirí comhdhéanta d'aon Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin déag agus aon Stiúrthóir feidhmiúcháin amháin. Ceapann an tAire Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil na Stiúrthóirí ar feadh tréimhse nach mó ná cúig bliana. Tá na Stiúrthóirí neamhfheidhmiúcháin go léir neamhspleách ar an mbainisteoireacht.

Déanann an Bord na mórchinntí straitéiseacha, agus coinníonn sé aige féin an rialú lánéifeachtach ach san am céanna tugann sé don bhainistíocht feidhmiúcháin dóthain solúbthachta chun an gnó a reachtáil go héifeachtúil éifeachtach laistigh de fhrámaíocht lárnaithe tuairisceoireachta. Tá míreanna áirithe coinnithe chuige féin go ndéanfaidh an Bord athbhreithniú orthu, lena n-áirítear na ráitis airgeadais bhliantúla a fhaomhadh, conarthaí suntasacha, mór-infheistíochtaí agus caiteachas suntasach caipitil a cheadú. Tugann gach Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin breithiúnas neamhspleách leis nó léi i leith na ngnóthaí a bpléann an Bord leo, lena n-áirítear na cinn sin a bhaineann le straitéis, feidhmíocht, acmhainní agus caighdeáin iompraíochta.

Is féidir le gach ball den Bhord teacht ar chomhairle agus ar sheirbhísí Rúnaí na Cuideachta, a bhíonn freagrach as a chinntiú go leantar nósanna imeachta an Bhoird agus go gcomhlíontar na rialacha agus na rialacháin is infheidhme. Bíonn comhairleoirí gairmiúla na Gníomhaireachta ar fáil le haghaidh comhairliúcháin leis na Stiúrthóirí de réir mar is gá. Féadfaidh Stiúrthóirí aonair comhairle ghairmiúil neamhspleách a ghlacadh, más gá, ar chostas na Gníomhaireachta.

Dhearbhaigh na hiniúcháirí a neamhspleáchas leanúnach mar iniúcháirí don Ghníomhaireacht don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2008. Tá próiseas i bhfeidhm trína ndéanann an Bord

athbhreithniú, laistigh de pharaiméadair chomhaontaithe, ar aon seirbhísí nach seirbhísí iniúcháireacha iad a dtugann na hiniúcháirí futhu, agus ar na táillí a ghabhann leo. Cinntítear go gcosnaítear oibiachtúlacht agus neamhspleáchas na n-iniúcháirí ar an gcaoi seo.

Tá struchtúr éifeachtach de choistí curtha ar bun ag an mBord chun cabhrú leis a chuid freagrachtaí a chomhlíonadh lena n-áirítear:

Coiste Iniúcháireachta

Cruinnithe a socraíodh don Choiste Iniúcháireachta don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2008:

Comhaltaí	Ar fáil le freastal ar	D'fhreastail ar
An tAth. Patrick Cogan	4	4
Patrick Doyle	4	2
Michael Hayes	4	4
Jackie Maguire	4	2
Anthony Vesey	4	4
Eddie Wade	4	3

Tháinig an Coiste Iniúcháireachta le chéile ceithre huairé i mbliana agus feidhmíonn sé faoi théarmaí tagartha foirmiúla. Faoi gCód Cleachtais um Rialachas do Chomhlachtaí Stáit, féadfaidh an coiste athbhreithniú a dhéanamh ar aon ghnóthaí a bhaineann le cúrsaí airgeadais na Gníomhaireachta. Déanann sé athbhreithniú ar na ráitis airgeadais bliantúla, ar na tuarascálacha iniúcháireachta inmheánacha, ar an gcaoi a gcomhlíontar caighdeáin chuntasaíochta agus ar cheapachán agus ar tháillí na n-iniúcháirí seachtracha. Bíonn ról aige freisin maidir le hathbhreithniú a dhéanamh ar rátaí agus leis an bplean iniúcháireachta inmheánaí a cheadú, a ndéantar feidhmíocht an phlean a thomhas dá réir. Bíonn cruinniú ag na hiniúcháirí seachtracha leis an gcoiste chun athbhreithniú a dhéanamh ar thorthaí na hiniúcháireachta bliantúla ar ráitis airgeadais na Gníomhaireachta

Coiste Airgeadais

Comhaltaí	Ar fáil le freastal ar	D'fhreastail ar
Edward Coffey (Cathaoirleach)	2	1
Ian d'Alton (Príomhfheidhmeannach)	2	2
Julia Carmichael	2	1
Clodagh Henahan	2	2
Áine Stapleton	2	2
Philip Nugent	2	2

Tháinig an Coiste seo le chéile faoi dhó i rith na bliana.

Cumhachtaítear an Coiste Airgeadais thar cheann na Gníomhaireachta le hairgead a fháil ar iasacht agus a chruinniú agus chun aon áiseanna ceadaithe a chur i ngníomh, a úsáid agus a fheidhmiú. Feidhmíonn an coiste faoi théarmaí tagartha foirmiúla atá ceadaithe ag na Stiúrthóirí.

Coiste um Luach Saothair**Comhaltaí**

Edward Coffey (Cathaoirleach)
An tAth. Patrick Cogan
Philip Nugent

Níor tionóladh an Coiste i rith na bliana.

Déanann an Coiste um Luach Saothair moltaí maidir le luach saothair an Príomhfheidhmeannaigh go mbreithneodh an Bord iad, ach ceadú a fháil ón Aire Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil. Feidhmíonn sé faoi réir téarmaí tagartha foirmiúla. Leagtar amach mionsonraí ar tháillí agus díolaíochtaí na Stiúrthóirí i nóta 6 a ghabhann leis na ráitis airgeadais de réir cheanglais Achtanna na gCuideachtaí, 1963 go 2006.

Coiste um Athbhreithniú ar Fheidhmíocht an Bhoird

Comhaltaí	Ar fáil le freastal ar	D'fhreastail ar
An tAth. Patrick Cogan	2	2
Michael Hayes	2	2
Áine Stapleton	2	2

Tionóladh an Coiste um Athbhreithniú ar Fheidhmíocht an Bhoird faoi dhó i rith na bliana.

Bunaíodh an Coiste in 2008, le meastóireacht fhoirmiúil a dhéanamh ar fheidhmíocht an Bhoird agus ar fheidhmíocht a Choistí agus a Stiúrthóirí indibhidiúla. Tuairiscíonn an Coiste seo don Bhord agus don Chathaoirleach go bliantúil maidir lena chinntí.

Luach Saothair na Stiúrthóirí

Cinneann an tAire Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil leibhéal luach saothair na Stiúrthóirí. Ní bhíonn luach saothair na Stiúrthóirí neamhfheidhmiúcháin nasctha le feidhmíocht.

Caidreamh le scairshealbhóirí

Coinníonn na Stiúrthóirí agus an Bhainistíocht dialóg leanúnach ar bun le scairshealbhóir na Gníomhaireachta maidir le ceisteanna straitéiseacha. Teastaíonn ceadú an Aire Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil agus/nó an Aire Airgeadais i leith gnóthaí sainithe áirithe agus coinnítear cumarsáid leanúnach ar bun leis na hAirí, trína ranna, maidir leis na cúrsaí seo.

Rialú inmheánach

De réir Chód Comhcheangailte 2006 (Treoir Turnbull), deimhníonn an Bord go bhfuil próiseas leanúnach ann chun na rioscaí suntasacha a bhíonn roimh an nGníomhaireacht a aithint, a mheas agus a bhainistiú. Bhí an próiseas seo i bhfeidhm don bhliain atá faoi athbhreithniú agus chomh fada leis an dáta a dhéantar an tuarascáil bhliantúil agus na cuntais a fhaomhadh, déanann an Bord an próiseas a athbhreithniú go rialta, agus tagann sé leis an treoir.

Rinne an Bord athbhreithniú ar éifeachtacht an chórais um rialú inmheánach, agus go áirithe, d'athbhreithnigh agus d'uasdátaigh an Bord an próiseas, chun na rioscaí suntasacha a théann i bhfeidhm ar an ngnó a aithint agus a mheas, mar aon leis na beartais agus na nósanna imeachta trína ndéantar na rioscaí seo a bhainistiú. Neartaíodh é seo de bharr go ndeachthas le Cód Eitice, a cheadaigh an Bord, agus a sholáthraíonn treoir phraiticiúil don fhoireann go léir. Lena chois sin, tá beartais tacaíochta ag an nGníomhaireacht agus nósanna imeachta ann do na fostaithe chun gníomhaíochtaí, a mbeifí in amhras gur gníomhaíochtaí calaoiseacha iad, a thuairisciú agus a réiteach.

Is gnóthas airgeadais í an Gníomhaireacht, agus mar sin, na bunrioscaí a bhaineann leis an ngnó, baineann siad go bunúsach le cúrsaí airgeadais agus cistíochta. D'fhorbair an Gníomhaireacht próiseas bainistíochta rioscaí lena n-áirítear athbhreithnithe ráithiúla ar a punann iasachtaí agus airleacan, chomh maith le hathbhreithniú bliantúil ar rioscaí a bhaineann le cúrsaí cistíochta, a fhágann go mbíonn sí ann ann na rioscaí seo a bhainistiú. Dearadh an próiseas seo chun a chinntiú, oiread agus is féidir, go mbíonn sócmhainní agus dliteanais na Gníomhaireachta ag teacht, ó thaobh maoiniúcháin de, le cineál agus fad na n-iasachtaí.

Baineann riosca iarmharach go príomha le hiasachtaí ar rátaí seasta agus treoirnasctha, agus le gluaiseachtaí an ráta boilscithe. Déileáiltear leis seo trí bheartas um chúlchistí agus chorrlaigh. Déanann an Gníomhaireacht athbhreithniú cuimsitheach bliantúil ar rioscaí, a ndéanann an Bord a fhaomhadh agus a dhéanann cuid dhílis de bheartas na Gníomhaireachta um rátaí úis agus chúlchistí i gcomhair blianta ina dhiaidh. Cuirtear an Bord ar an eolas ar bhonn ráithiúil maidir le dálaí nua agus déantar gníomhartha ceartaitheacha más gá.

Tugann an Gníomhaireacht iasachtaí d'údarais áitiúla. Meastar nach fiú le háireamh é riosca na haisíocaíochta os rud é gur le húdarais áitiúla atá an gaol dlíthiúil, agus ní bhraitheann an riosca ar athruithe ar phraghsanna tithe nó ar athruithe eacnamaíochta eile

Tuairiscíonn an Príomhfheidhmeannach don Bhord thar cheann na Bainisteoireachta freisin maidir le hathruithe suntasacha sa timpeallacht ghnó agus sa timpeallacht sheachtrach, a théann i bhfeidhm ar rioscaí. Soláthraítear faisnéis ráithiúil don Bhord. Sa chás go n-aithnítear réimsí infheabhsaithe sa chóras, breithníonn an Bord na moltaí arna ndéanamh ag mBainisteoireacht agus ag an gCoiste Iniúcháireachta.

Bíonn na Stiúrthóirí freagrach as córas um rialú inmheánach a choinneáil ar bun a sholáthraíonn deimhniú réasúnta i dtaobh oibriúcháin éifeachtach éifeachtúil, i dtaobh an rialaithe inmheánaigh airgeadais, agus go bhfuil dlíthe agus rialacháin á gcomhlíonadh. Sa chomhthéacs seo, tugann na Stiúrthóirí aird ar na nithe a oireann, dar leo, do ghnó na Gníomhaireachta, d'ábhacht na rioscaí airgeadais a bhíonn de dhlúth agus d'ineach an ghnó, agus do na costais agus na sochair choibhneasta i dtaca le sainrialtuithe a chur i ngníomh.

Bítear ag glacadh le agus ag bainistiú raon rioscaí mar chuid de ghnó na Gníomhaireachta agus ciallaíonn a mbíonn i gceist leis na rioscaí seo go bhféadfadh rudaí tarlú a d'fhágfadh go dtiocfadh caillteanais gan choinne. Dearadh córas um rialú inmheánach na Gníomhaireachta chun deimhniú réasúnta, ach ní deimhniú absalóideach, a sholáthar in aghaidh an riosca go dtarlódh earráidí ábhartha, calaois nó caillteanas. Is féidir go mbeadh duine in ann teacht timpeall ar rialuithe inmheánacha, nó iad a sháru. Thairis sin, de bharr athruithe ar dhálaí, féadfaidh éifeachtacht chórais um rialú inmheánach athrú ó am go chéile.

Tá struchtúr eagrúcháin bunaithe ag na Stiúrthóirí lena ngabhann saifhreagracht as rialú inmheánach le haghaidh gach comhchuid de ghnó na Gníomhaireachta agus déanann an Príomhfheidhmeannach é a admháil go foirmiúil uair sa bhliain, i dteannta leis an bhfreagracht ghaolmhar as athbhreithniú a dhéanamh go tréimhsiúil ar éifeachtacht rialú inmheánach den sórt sin.

Tá comhchodanna buntábhachtacha an chórais um rialú inmheánach mar seo a leanas:

- (a) struchtúr eagraíochta atá sainmhínithe go soiléir agus lena ndéantar dualgais agus teorainneacha údarais a idirdhealú óna chéile go cuí;
- (b) rialuithe airgeadais inmheánacha a gcuirtear síos orthu sa Lámhleabhar um Bheartais agus Nósanna Imeachta atá faofa ag an mBord;
- (c) teorainneacha agus nósanna imeachta atá sainmhínithe go soiléir le haghaidh caiteachais airgeadais lena n-áirítear soláthar agus caiteachas caipitil;
- (d) buiséid bhliantúla agus pleananna fadtéarmacha don Ghníomhaireacht lena sainítear rioscaí agus deiseanna buntábhachtacha;
- (e) cuntais bhainistíochta mhíosúla a ullmhaítear agus a gcuirtear i láthair an Bhoird;

(f) déanann iniúcháir inmheánach athbhreithniú ar chórais agus ar rialuithe buntábhachtacha airgeadais;

(g) pléann coiste iniúcháireachta le ceisteanna suntasacha a tharraingítear anuas in iniúcháireacht inmheánach nó sheachtrach.

Tá athbhreithniú déanta ag na Stiúrthóirí ar éifeachtacht an chórais um rialú inmheánach don bhliain airgeadais agus chomh fada leis an dáta a faomhadh na ráitis, agus bhreithnigh siad na príomhrioscaí gnó agus an timpeallacht um rialú.

Ráiteas um Chomhlíonadh an Chóid

Roghnaigh an Ghníomhaireacht Cód Comhcheangailte 2006 um Rialachas Corparáideach a d'eisigh an Chomhairle Tuairisceoireachta Airgeadais a chomhlíonadh dá dheoin féin mar chuid dá beartas chun a dícheall a dhéanamh leis an gcleachtas is fearr a leanúint i gcursaí rialachais chorpóraidigh

Tá áthas ar na Stiúrthóirí a thuairisciú gur chomhlíon an Ghníomhaireacht Cód Comhcheangailte 2006 agus an Cód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit i rithe na bliana dar críoch 31 Nollaig 2008, cé is moite de na hábhair seo a leanas.

Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin neamhspleách sinsearach

Breithníodh an cheist ar chóir comhalta sinsearach aitheanta den Bhord, seachas an Cathaoirleach, a ainmniú le go bhféadfaí buairimh a chur faoina bhráid, agus i bhfianaise an bealach a cheaptar Stiúrthóirí, an struchtúr scairsheilbhe agus nósanna imeachta reatha an Bhoird, thángthas ar an gconclúid nach bhfuil a leithéid oiriúnach agus cúrsaí mar faoi láthair

Coiste na nAinmniúchán agus nósanna imeachta le haghaidh toghcháin agus atoghcháin

Ceapann an tAire Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil na Stiúrthóirí neamhfheidhmiúcháin agus bíonn siad sa phost ar feadh cibé tréimhse a shainíonn an tAire agus an ceapachán á dhéanamh ach ní ar feadh tréimhse is faide ná cúig bliana.

Luach saothair Stiúrthóirí

Cinneann an tAire Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil leibhéal luach saothair na Stiúrthóirí neamhfheidhmiúcháin. Socraítear luach saothair an Príomhfheidhmeannaigh de réir na dtreoirilínte reatha le haghaidh pá sa tSeirbhís Phoiblí. Ní bhíonn luach saothair Stiúrthóirí neamhfheidhmiúcháin nasctha le feidhmíocht agus nochtáitear i dtoll a chéile é do gach Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin mar tháillí i nóta 6 a ghabhann leis na ráitis airgeadais. Molann an Coiste um Luach Saothair moltaí i ndáil le luach saothair an Phríomhfheidhmeannaigh go mbreithneoidh an Bord iad.

Iniúcháireacht inmheánach

Mar gheall ar mhéid na Gníomhaireachta agus ar a bhfuil i gceist léi, níl feidhm na hIniúcháireachta Inmheánaí saor ó fhreagracht oibriúcháin; ach tá na Stiúrthóirí sásta

go dtugtar leibhéal leordhóthaineach neamhspleáchais d'fheidhm na hiniúcháireachta inmheánaí chun ligean di a cuid dualgas a chomhlíonadh ar bhealach oibiachtúil atá sách neamhspleách.

5 GNÓTHAS LEANTACH

Leagtar amach gníomhaíochtaí gnó na Gníomhaireachta, in éineacht leis na fachtóirí is dócha a rachaidh i bhfeidhm ar fhorbairt, fheidhmíocht agus staid na Gníomhaireachta amach anseo, i dTuarascáil ar leathanaigh 6 go dtí 10. Lena chois sin, tugtar cuntas mionsonraithe i nóta 15 a ghabhann leis na ráitis airgeadais ar chuspóirí na Gníomhaireachta maidir le rioscaí airgeadais a bhainistiú; chomh maith le mionsonraí ar a hionstraimí airgeadais agus gníomhaíochtaí fálúcháin; agus ar na bealaí atá an Gníomhaireacht nochta do rioscaí ó thaobh creidmheasa, leachtachta, an mhargaidh agus rátaí úis.

In aineoinn an easnaimh a tharraing an Gníomhaireacht uirthi féin in 2008, de thoradh laghdaithe ghéar ar an mboilsciú, creideann na Stiúrthóirí go bhfuil an Gníomhaireacht i riocht maith lena rioscaí gnó a bhainistiú go rathúil in aineoinn na neamhchinnteachta reatha maidir le cúrsaí geilleagair amach anseo.

Tugann Alt 17 d'Acht na dTithe (Forálacha Ilghnéitheacha) 2002 agus alt 19 den Acht um Pleanáil agus Forbairt (Leasú) 2002 de chumhacht dn Gníomhaireacht iarraidh ar Gníomhaireacht Bhainistíochta an Chisteáin Náisiúnta (GBCN) iasachtaí a fháil agus fiacha a bhainistiú thar ceann na Gníomhaireachta. Cé go gcuirinníonn an GBCN na cistí, leanfaidh an Gníomhaireacht ar aghaidh le polasaithe ginearálta a chinneadh, faoina dtarlóidh an maoiniú sin, in éineacht leis na hionstraimí cuí fiachais. Gníomhaíonn an Gníomhaireacht agus í i ndlúthchomhairliúchán le GBCN, agus ar a comhairle siúd, maidir lena hoibriúcháin ó thaobh an chláir pháipéir Eurothrachtála.

Tar éis fiosruithe a dhéanamh, tá údar réasúnach ag na Stiúrthóirí le bheith ag súil go bhfuil dóthain acmhainní ag an nGníomhaireacht chun leanúint ar aghaidh le bheith ag feidhmiú as seo ar aghaidh chomh fada agus is féidir a fheiceáil. Dá réir sin, leanann siad ar aghaidh le bheith ag glacadh le bonn an ghnóthais leantaigh agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú acu.

6 STIÚRTHÓIRÍ

Níl aon leas ag na Stiúrthóirí nó ag an Rúnaí i scaireanna nó i mbintíuir na Gníomhaireachta.

7 CONARTHAÍ

Ní raibh aon chonradh nó socrú leis an nGníomhaireacht i rith na bliana a raibh leas ábhartha ag Stiúrthóir de chuid na Gníomhaireachta ann agus a bhí suntasach i ndáil le gnó na Gníomhaireachta.

8 IMEACHTAÍ I NDAIDH AN CHLÁIR CHOMHARDAITHE

Níor tharla aon imeachtaí suntasacha ó dheireadh na bliana a d'fhágfadh go gcaithfí na ráitis airgeadais a mhionathrú nó nóta a chur leo.

9 AN ACHT TOGHCHÁIN, 1997

Níor thug an Gníomhaireacht aon síntiúis pholaitíochta i rith na bliana.

10 RIALACHÁIN NA gCOMHPHOBAL EORPACH (ÍOCAÍOCHT MHAL IN IDIRBHEARTA TRÁCHTÁLA)

Ceanglaítear ar an nGníomhaireacht forálacha Rialachán na gComhphobal Eorpach (Íocaíocht Mhall i leith Idirbhearta Tráchtála), 2002 a chomhlíonadh, agus mar an gcéanna i gcás an Acht um Íoc Pras Cuntas, 1997 a bhí ann roimhe sin, ("Na Rialacháin" a thugtar orthu le chéile). Taispeánann athbhreithniú a rinneadh ar na híocaíochtaí go léir i rith na bliana dar críoch 31 Nollaig 2008 nach ndearnadh aon íocaíochtaí déanacha i rith 2008 faoin Acht thuas.

11 SLÁINTE AGUS SÁBHÁILTEACHT FOSTAITHE

Déantar dea-bhail fhostaithe na Gníomhaireachta a chosaint trí na caighdeáin sláinte agus sábháilteachta a chomhlíonadh go beacht. Faoin Acht um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair, 2005, forchuirtear dualgais áirithe ar fhostóirí agus tá na bearta is gá déanta ag an nGníomhaireacht chun a chinntiú go gcomhlíonfar an tAcht, lena n-áirítear a bheith ag dul le ráiteas sábháilteachta, a ndéanann na Stiúrthóirí athbhreithniú air gach bliain.

12 TAIFID CHUNTASAÍOCHTA

Creideann na Stiúrthóirí gur chomhlíon siad forálacha alt 202 d'Acht na gCuideachtaí, 1990 maidir leis na leabhair chuntais trí phearsanra cuntasáiochta a fhostú a bhfuil saineolas cuí acu, agus trí leordhóthain acmhainní a sholáthar d'fheidhm an airgeadais. Coimeádtar leabhair chuntais na cuideachta ag a hoifig chláraithe.

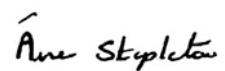
13 INIÚCHÓIRÍ

De réir Alt 160(2) d'Acht na gCuideachtaí, 1963, leanfaidh na hiniúcháirí, KPMG, Cuntasóirí Cairte, ar aghaidh le bheith in oifig.

Thar cheann an Bhoird,

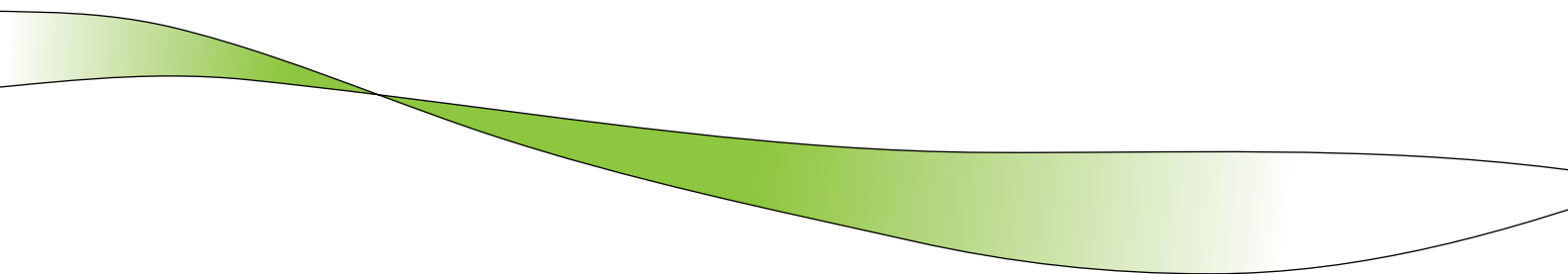


Ian d'Alton
Príomhfheidhmeannach
26 Márta 2009



Áine Stapleton
Stiúrthóir
26 Márta 2009

caibidil a trí | ráiteas um fhreagrachtaí na stiúrthóirí



Bíonn na Stiúrthóirí freagrach as na ráitis airgeadais a ullmhú, de réir na ndlithe agus na rialachán is infheidhme.

Ceanglaíonn dlí na gcuideachtaí ar na Stiúrthóirí ráitis airgeadais a ullmhú i leith gach bliain airgeadais. Faoin dlí sin roghnaigh na Stiúrthóirí na ráitis airgeadais a ullmhú de réir an Chleachtais Chuntasaíochta a nGlactar go Coitianta Leis in Éirinn, ina gcuimsítear an dlí is infheidhme agus na caighdeán chuntasaíochta arna n-eisiúint ag Bord na gCaighdeán Cuntasaíochta agus arna bhfógairt ag Institiúid na gCuntasóirí Cairte in Éirinn.

De réir an dlí, ní foláir do ráitis airgeadais na Gníomhaireachta léargas fíor cóthrom a thabhairt ar ghnóthaí na cuideachta agus ar an mbrabús nó ar an gcaillteanas don bhliain sin.

Agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú acu, ceanglaítear ar na Stiúrthóirí:

- beartais chuntasaíochta chuí a roghnú agus ansin iad a fheidhmiú ar bhealach comhleanúnach;
- breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh a bheidh réasúnach críonna; agus
- na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn an ghnóthais leantaigh ach amháin sa chás go mbíonn sé mí-oiriúnach glacadh leis go leanfaidh an Gníomhaireacht ar aghaidh i mbun gnó.

Bíonn na stiúrthóirí freagrach as leabhair chuntais chearta a choimeád a nochtaíonn le cruinneas réasúnach ag am ar bith staid airgeadais na Gníomhaireachta agus a chuireann ar a gcumas a chinntiú go gcomhlíonann a ráitis airgeadais Achtanna na gCuideachtaí, 1963 go 2006. Bíonn siad freagrach freisin as gach beart is féidir leo a dhéanamh le réasún a dhéanamh chun sócmhainní na cuideachta a chosaint agus chun teacht roimh chalaois agus mhírialtachtaí eile agus iad a bhrath.

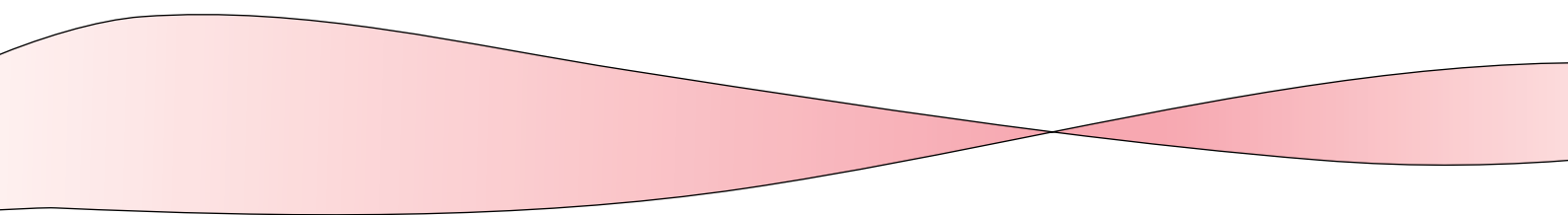
Bíonn na Stiúrthóirí freagrach freisin as Tuarascáil Stiúrthóirí a ullmhú a chomhlíonfaidh ceanglais Achtanna na gCuideachtaí.

Thar cheann an Bhoird,

Ian d'Alton
Príomhfheidhmeannach
26 Márta 2009

Áine Stapleton
Stiúrthóir
26 Márta 2009

caibidil a ceathair | tuarascáil an iniúcháir neamhspleáigh



Tá iniúcháireacht déanta againn ar ráitis airgeadais na Gníomhaireachta Airgeadais Tithíochta cpt don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2008 ina gcuimsítear an cuntas ioncaim agus caiteachais, an clár comhardaithe, ráiteas i leith na ngnóthachan agus na gcaillteanas aitheanta iomlán, ráiteas um shreabhadh airgid agus nótaí gaolmhara. Ullmhaíodh na ráitis airgeadais seo de réir na mbeartas cuntasáíochta a leagtar amach iontu.

Tá an tuarascáil seo á déanamh do chomhaltaí na Gníomhaireachta amháin, de réir alt 193 d'Acht na gCuideachtaí, 1990. Rinneadh ár n-obair iniúcháireachta ionas go mbeimis in ann a chur in iúl do chomhaltaí na Gníomhaireachta na nithe sin is gá dúinn a rá leo i dtuarascáil iniúchára agus ní chun aon chríoch ar bith eile. A mhéid is a cheadaítear leis an dlí, ní ghlacaimid nó ní ghabhaimid orainn féin freagracht d'aon duine seachas an Gníomhaireacht agus comhaltaí na Gníomhaireachta mar chomhlacht, as ár n-obair iniúcháireachta, as an tuarascáil seo nó as na na tuairimí atá déanta againn.

FREAGRACHTAÍ NA STIÚRTHÓIRÍ AGUS NA NI- INIÚCHÓIRÍ NEAMHSPLÉÁCHA FAOI SEACH

Sa ráiteas um fhreagrachtaí stiúrthóirí ar leathanach 19, leagtar amach freagrachtaí na stiúrthóirí as tuarascáil na stiúrthóirí agus na ráitis airgeadais a ullmhú de réir an dlí is infheidhme agus na gcaighdeán cuntasáíochta a d'eisigh Bord na gCaighdeán Cuntasáíochta agus a d'fhógair Institiúid na gCuntasóirí Cairte in Éirinn (Cleachtas Cuntasáíochta a nGlactar go Coitianta Leo in Éirinn).

Is í ár bhfreagracht na ráitis airgeadais a iniúchadh de réir na riachtanas dlíthiúil agus rialúcháin ábhartha agus na gCaighdeán Iniúcháireachta Idirnáisiúnta (an Ríocht Aontaithe agus Éire).

Tuairiscímid daoibh ár dtuairim maidir le cé acu an dtugann na ráitis airgeadais léiriú fíor cothrom agus ar ullmhaíodh i

gceart iad de réir Achtanna na gCuideachtaí 1963 go 2006. Tuairiscímid daoibh freisin cé acu, dar linn: ar choimeád an Gníomhaireacht leabhair chuntais chuí; an raibh ar dháta an chláir chomhardaithe, cás ó thaobh cúrsaí airgeadais ann a d'éileodh cruinniú ginearálta urghnách den Gníomhaireacht a ghairm; agus an dtagann an fhianaise a thugtar i dtuarascáil na stiúrthóirí leis na ráitis airgeadais. Lena chois sin, deirimid an bhfuairamar an t-eolas agus na míniúcháin go léir a theastaigh uainn le haghaidh ár n-iniúcháireachta, agus cé acu an n-aontaíonn na ráitis airgeadais leis na leabhair chuntais.

Tuairiscímid daoibh freisin mura nochtaítear, dar linn, aon fhaisnéis a shainítear leis an dlí maidir le luach saothair Stiúrthóirí agus idirbhearta Stiúrthóirí agus, sa chás gurb indéanta, cuirfimid faisnéis den sórt sin san áireamh inár dtuarascáil.

Athbhreithnímid, ar iarratas na Stiúrthóirí, cé acu an léiríonn an ráiteas deonach ar leathanaigh 12 go 17 gur chomhlíon an Gníomhaireacht naoi bhforáil Chóid Chomhcheangailte 2006 um Rialachas Corparáideach atá sonraithe le haghaidh ár n-athbhreithnithe ag rialacha liostaithe Stocmhalartán na hÉireann, agus mura ndéantar amhlaidh, tuairiscímid sin. Ní cheanglaítear orainn a mheas an gclúdaítear gach riosca agus rialú i ráitis an Bhoird maidir le rialuithe inmheánacha ná ní cheanglaítear orainn tuairim a thabhairt ar éifeachtacht nósanna imeachta na Gníomhaireachta um rialachas corparáideach nó ar a nósanna imeachta um rioscaí agus rialú.

Léamar an fhaisnéis eile atá sa tuarascáil bhliantúil agus breithnímid an dtagann sí leis na ráitis airgeadais iniúchta. Ní chuimsítear san fhaisnéis eile ach tuarascáil na Stiúrthóirí agus tuarascáil an Phríomhfheidhmeannaigh. Breithnímid na himpleachtaí dár dtuarascáil má thagaimid ar an eolas gur cosúil go bhfuil aon ráitis earráideacha nó míréireachtaí ábhartha ann i dtaca leis na ráitis airgeadais. Ní théann ár bhfreagrachtaí chomh fada le haon fhaisnéis eile.

BONN LEIS AN TUAIRIM DE BHARR NA HINIÚCHÓIREACHTA

Rinneamar ár n-íniúcháireacht de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta Iniúchtóireachta (an Ríocht Aontaithe agus Éire) atá eisithe ag Bord na gCleachtas Iniúcháireachta. In iniúcháireacht, cuimsítear scrúdú, ar bhonn trialach, ar fhianaise a bhaineann leis na méideanna agus na faisnéisithe sna ráitis airgeadais. Clúdaítear freisin measúnú ar na meastacháin shuntasacha agus ar na breithiúnais shuntasacha atá déanta ag na Stiúrthóirí agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú, agus meastar cé acu an n-oireann na beartais chuntasaíochta do dhálaí na cuideachta, agus an bhfuil siad á bhfeidhmiú go comhleanúnach agus á bhfaisnéisiú go sásúil.

Phleanamar agus d'fheidhmíomar ár n-íniúcháireacht ionas go bhfaighfí an fhaisnéis agus na míniúcháin go léir a mheasamar a bheith riachtanach chun dóthain fianaise a chur ar fáil dúinn le dearbhú réasúnach a thabhairt go bhfuil na ráitis airgeadais saor ó mhíríteas ábhartha, cuma an de bharr calaoise nó mírialtachta nó earráide eile é. Agus muid ag teacht ar ár dtuairim, rinneamar meastóireacht freisin ar leor, ar an iomlán, an chaoi ar cuireadh faisnéis i láthair sna ráitis airgeadais.

TUAIRIM

Is í ár dtuairim:

- go dtugann na ráitis airgeadais léargas fíor cothrom, de réir na gCleachtas Cuntasaíochta a nGlactar go Coitianta Leo in Éirinn, ar an staid ina raibh gnóthaí na Gníomhaireachta ar 31 Nollaig 2008 agus ar a caillteanas de thoradh a cuid oibríochtaí don bhliain dar críoch sin; agus
- gur ullmhaíodh na ráitis i gceart de réir Achtanna na gCuideachtaí, 1963 go 2006.

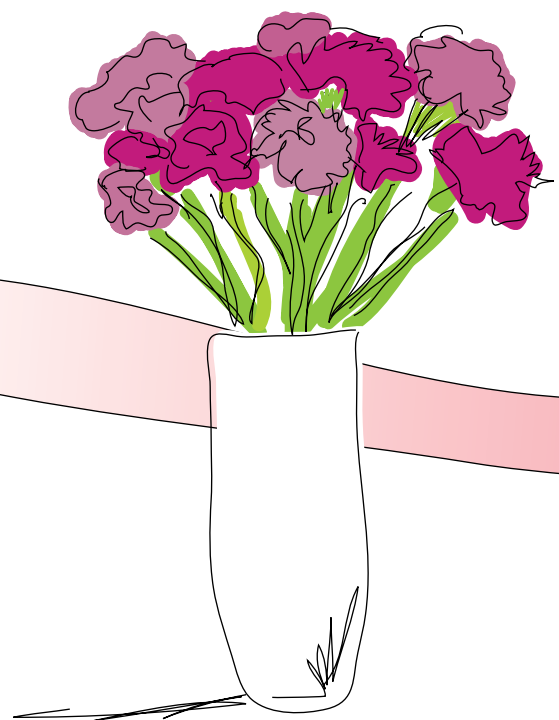
Fuaireamar an fhaisnéis agus na míniúcháin go léir ba ghá dar linn chun críocha ár n-íniúcháireachta. Is í ár dtuairim gur choimeád an Gníomhaireacht leabhair chuntais chuí. Tá ráitis airgeadais na Gníomhaireachta ag teacht leis na leabhair chuntais.

Is í ár dtuairim go bhfuil an fhaisnéis a thugtar i dTuarascáil na Stiúrthóirí agus i dTuarascáil an Phríomhfheidhmeannaigh ag teacht leis na ráitis airgeadais.

Mar a deirtear sa chlár comhardaithe, is mó glansócmhainní na Gníomhaireachta ná leath shuim a scairchaipitil ghlaoite, agus is í ár dtuairim, ar an mbonn sin, nach raibh ar 31 Nollaig 2008 staid airgeadais ann a d'fhágfadh, faoi Alt 40(1) d'Acht na gCuideachtaí (Leasú), 1983, go gcaithfí cruinniú ginearálta urghnách den Gníomhaireacht a ghairm.

KPMG

Cuntasóirí Cairte
Iniúcháir Cláraithe
26 Márta 2009



caibidil a cúig | ráiteas um bheartais chuntasaíochta

Cuireadh na beartais chuntasaíochta seo a leanas i bhfeidhm ar bhealach comhleanúnach i dtaca le míreanna a mheastar a bheith ábhartha i ndáil le ráitis airgeadais na Gníomhaireachta

AN BONN ULLMHÚCHÁIN

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais de réir choinbhinsiún an chostais stairiúil, ach amháin go luaitear, ag luach cothrom i leith an riosca atá fálaithe, na sócmhainní airgeadais agus na dliteanais airgeadais atá fálaithe. Déantar gach ionstraim dhíorthach a thomhas ar luach cothrom.

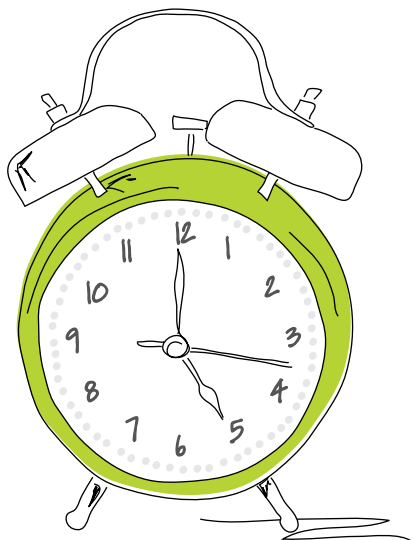
Comhlíonann na ráitis airgeadais an cleachtas cuntasaíochta a nglactar leis go coitianta in Éirinn, lena gclúdaítear cúrsaí maidir le dlí na hÉireann agus Caighdeán Tuairisceoireachta Airgeadais ("FRS") Bhord na gCaighdeán Cuntasaíochta, faoi mar a d'fhógair Institiúid na gCuntasóirí Cairte in Éirinn iad. Na beartais chuntasaíochta a leagtar amach thíos, cuireadh i bhfeidhm iad ar bhealach comhleanúnach i leith gach tréimhse dá gcuirtear i láthair sna ráitis airgeadais seo.

AIRGEADRA FEIDHMIÚIL AGUS LÁITHREOIREACHTA

Cuirtear na ráitis airgeadais seo i láthair in Euro, airgeadra feidhmiúil na Gníomhaireachta. Mura ndeirtear a mhalairt, slánaíodh an fhaisnéis airgeadais a chuirtear i láthair in Euro chuig an míle is cóngaraí.

DLITEANAS AIRGEADAIS

Rangaítear ionstraimí eisithe airgeadais nó a gcomhchodanna mar dhliteanais sa chás gurb éard is brí leis an socrú conartha go mbíonn oibleagáid reatha ar an nGníomhaireacht airgead tirim nó sócmhainn airgeadais eile a sheachadadh don sealbhóir, ionstraimí airgeadais a mhalartú ar théarmaí a d'fhéadfadh bheith mífhabhrach, nó an oibleagáid a shásamh ar bhealach eile seachas suim sheasta airgid thirim a mhalartú nó sócmhainn airgeadais eile ar líon seasta scaireanna cothromais.



Aithnítear dliteanais airgeadais ar luach cothrom ar dtús, is é sin, de ghnáth, fáлтаis a n-eisiúna (luach cothrom na comaoine a fuarthas) agus costais idirbheart a tabhaíodh bainte amach. Ina dhiaidh sin tomhaistear dliteanais airgeadais ar bhonn costais amúchta, agus aithnítear sa chuntas ioncaim agus caiteachais aon difríocht idir na fáлтаis agus costais idirbheart agus an luach fuascailte bainte amach, agus úsáid á baint as modh an úis éifeachtaigh.

Tá bannaí treoirnaschta, Stoc na Gníomhaireachta Airgeadais Tithíochta agus Páipéar Tráchtála Eorpach le háireamh ar dhliteanais airgeadais go príomha.

AIRGEAD TIRIM AGUS A CHÓMHAITH

Is éard a bhíonn in airgead tirim agus a chómhaithe ná infheistíochtaí gearrthéarmacha ar nótaí gealltanais nó páipéar tráchtála go príomha a bhíonn i gceist leo, a bhíonn iníoctha faoi cheann trí mhí nó níos lú agus arb éasca suim airgid thirim is eol a dhéanamh díobh agus lena mbaineann riosca fíorbheag go n-athrófar a luach. Aithnítear ioncam ó infheistíochtaí dá leithéid ar bhonn úis éifeachtaigh thar an tréimhse go dtí go mbeidh tráth na haibíochta tagtha.

RÁTA ÉIFEACTACH ÚIS

Aithnítear ús atá infhaighte agus iníoctha ar ionstraimí airgeadais arna rangú mar iasachtaí agus airleacain, nó mar dhliteanais airgeadais ar chostas amúchta, ar bhonn ráta éifeachtach úis. Cuireann an ríomhaireacht seo ús an chuntais a fuarthas nó a íocadh san áireamh, chomh maith le táillí agus coimisiúin a íocadh nó a fuarthas atá ina ndlúthchuid den fháltas chomh maith le costais incriminteacha na n-idirbheart. Nuair a ceapadh an banna treoirnaschta, measadh go raibh dlúthghaol ag gné bhoilsciú an fháltais leis agus mar sin, nár ghá cuntas a thabhairt ann ar leithligh mar dhíorthach neadaithe. Mar gheall air sin, tá fáлтаis réamh-mheasta an bhoilscithe curtha san áireamh sa ríomhaireacht faoin ráta éifeachtach úis freisin agus déantar é a athmheasúnú gach bliain. Is é an ráta éifeachtach úis ná an ráta a lascainíonn na sreabhaí airgid thirim a bhfuiltear

ag súil leo amach anseo, thar an tréimhse lena bhfuiltear ag súil go mbeidh an ionstraim airgeadais ann nó, sa chás gur cuí, tréimhse níos giorra, de réir ghlanluach iompair na sócmhainne airgeadais nó an dliteanais airgeadais ar an gcéadathint.

IASACHTAÍ AGUS INFHAIGHTEACHTAÍ

Sócmhainní airgeadais neamhdhíorthacha is ea iasachtaí agus infhaighteachtaí lena ngabhann íocaíochtaí seasta nó ar féidir a dhéanamh amach nach luaitear i margadh gníomhach agus nach mbíonn faoin nGníomhaireacht a dhíol láithreach nó sa ghearrthéarma.

Déantar iasachtaí agus infhaighteachtaí a thomhas ar dtús ar luach cothrom na comaoine a fuarthas agus coinnítear ina dhiaidh sin iad ar chostas amúchta lúide soláthair le haghaidh an lagaithe. Aithnítear ioncam ar iasachtaí agus infhaighteachtaí ar bhonn ráta éifeachtach úis

LAGÚ IASACHTAÍ AGUS INFHAIGHTEACHTAÍ

Measúnaíonn an Gníomhaireacht lagú ar bhonn aonair i gcás sócmhainní airgeadais ar sócmhainní suntasacha iad agus ar bhonn aonair nó ar bhonn comhchoitianta i gcás sócmhainní nach sócmhainní suntasacha iad. Saináithnítear lagú aonair ar leibhéal sonrach frithpháirtí i ndiaidh fianaise oibiachtúla gur lagaíodh sócmhainn airgeadais. D'fhéadfadh seo tarlú má dhéantar faillí in íocaíocht úis nó i bpríomhíocaíocht nó sa chás go sáraítear cúnant iasachta. Déantar amach luach reatha shuim mheasta de shreabhadh airgid thirim ar féidir a aisghabháil tar éis aon urrús atá á choinneáil a chur san áireamh.

Déantar suim aon lagú a ríomh trí chomparáid a dhéanamh idir luach reatha na sreabhaí airgid, agus iad lascainithe ar ráta úis éifeachtach bunaidh na hiasachta, agus luach iompair an chláir chomhardaithe. Má bhíonn lagú ann, coigeartaítear an luach iompair agus cuirtear an difríocht de mhuipear ar an gcuntas ioncaim agus caiteachais.

Tar éis d'iasacht nó do ghrúpa iasachtaí a bheith lagaithe, ríomhtar ús ar an ráta bunaidh éifeachtach úis ar an iarmhéid atá scríofa anuas. Déantar lagú a aithníodh roimhe a aisiompú sa chás go soláthraíonn imeachtaí nó cúinsí a thagann chun cinn tar éis dháta an lagaithe fianaise oibeachtúil nach bhfuil an iasacht nó an grúpa iasachtaí lagaithe a thuilleadh.

Déantar díscríobh nuair a mheastar nach féidir éileamh iomlán, nó cuid d'éileamh, a bhailiú, nó nuair a mhaitear é. Cuirtear nithe díscríofa de mhuirear i gcoinne soláthairtí a bunaíodh roimhe le haghaidh an lagaithe nó go díreach ar an gcuntas ioncaim agus caiteachais.

DÍORTHAIGH AGUS FÁLÚ

Faoin gcuntasaíocht fhálaithe, is féidir ionstraim airgeadais amháin, díorthach de ghnáth amhail comhaontú ar ráta ar aghaidh, a ainmniú mar fhál d'ionstraim airgeadais eile ar nós urrús i leith iasachta nó fiachais. Ag tús na gaolmhaireachta fálaithe, caithfear doiciméadachas foirmiúil a dhréachtadh ina saineofar an straitéis fhálaithe, idirbhearta na gcomhchodanna agus an mhodheolaíocht a úsáidfear chun éifeachtacht a thomhas.

Aithnítear díorthaigh ar dtús ar luach cothrom ar dháta déanta an chonartha, agus rangáítear iad ina dhiaidh sin mar shócmhainní nó mar dhliteanais airgeadais a ainmnítear mar ionstraimí fálaithe. Sa chás go mbíonn luach cothrom díorthaigh dearfach, déantar é a iompar mar shócmhainn dhíorthach, agus sa chás go mbíonn an luach diúltach, mar dhliteanas díorthach. An gnóthachan nó an chailliúint arna atomhas de réir luach cothrom ar dháta an chláir chomhardaithe, tógtar é sin go dtí cúlchiste fálaithe um shreabhadh airgid thirim a oiread is a mheastar an gaol fálaithe a bheith éifeachtach.

Is ar bhonn leanúnach a dhéantar monatóireacht ar éifeachtacht an fhálaithe. Leantar leis an gcuntasaíocht fhálaithe a fheidhmiú má bhíonn comhchoibhneas laistigh de raon de 80% agus 125% ag gabháil leis an athrú ar luach cothrom an fháil agus an réid fhálaithe don tréimhse ó tástáladh an éifeachtacht den uair dheiridh nó go carnach ón tús.

Úsáideann an Ghníomhaireacht fálú sreafa airgid chun fálú a dhéanamh ar an riosca go dtarlóidh athruithe i sreabhaí airgid ar féidir a chur síos d'athruithe i rátaí malairte airgeadra eachtraigh i gcás na hionstraime bunúsaí (e.g. urrús fiachais), a fhreagraíonn do shreabhaí airgid réad

fálaithe in aghaidh shreabhadh airgid comhfhreagrach an díorthaigh fhálaithe. Aithnítear an chuid éifeachtach d'aon ghnóthachan nó chaillteanas i leith an díorthaigh go díreach i gcothromas agus tugtar cuntas sa réad fálaithe de réir an bheartais i gcomhair na hionstraime airgeadais sin. Aithnítear aon chuid neamhéifeachtach d'aon ghnóthachan nó chaillteanas láithreach sa chuntas ioncaim agus caiteachais. An tsuim a chuirtear siar i gcúlchistí, fanfaidh sí i gcothromas go dtarlóidh na sreabhaí airgid ainmnithe agus aithneofar an tsuim sin sa chuntas ioncaim agus caiteachais agus ag an am a aithnítear, sa chuntas ioncaim agus caiteachais, an difríocht i malartú an airgeadra eachtraigh i leith an réid fhálaithe.

Mura mbítear ag súil a thuilleadh go dtarlóidh na sreabhaí airgid fálaithe nó nach bhfuil an fálú éifeachtach a thuilleadh, nó socraítear a dhíorthach fálaithe go luath, nó foirceannar é, aithneofar an tsuim atá curtha siar i gcúlchistí sa chuntas ioncaim agus caillteanais láithreach ansin.

AIRGEADRAÍ EACHTRACHA

Idirbhearta a ainmnítear in airgeadraí seachas an Euro, taifeadtar iad de réir an ráta atá i réim ag dáta na n-idirbheart sin. Aistrítear sócmhainní airgid agus dliteanais in airgeadraí eachtracha de réir an ráta atá i réim ag dáta an chláir chomhardaithe. Déileáiltear leis na difríochtaí malairte sa chuntas ioncaim agus caiteachais.

LÉAS OIBRIÚCHÁIN

Na costais a bhaineann le léasanna oibriúcháin, cuirtear iad san áireamh sa chaiteachas indíreach ar bhonn fabhrúithe thar thréimhse an léasa agus an modh dronlíneach á úsáid.

SÓCMHAINNÍ SEASTA INLÁIMHSITHE AGUS LUACHLAGHDÚ

Luaitear sócmhainní seasta inláimhsithe ar a gcostas lúide luachlaghdú carntha agus aon lagú. Ríomhtar an muirear le haghaidh an luachlaghdaithe sa chaoi is go ndíscríobhfar an costas bunaidh lúide luach iarmharach gach sócmhainn seasta thar an tréimhse a bhfuiltear ag súil go mbeidh úsáid leis.

Trealamh ríomhaireachta líne dhíreach thar 3 bliana

Trealamh eile líne dhíreach thar 5 bliana

Déantar athbhreithniú go tréimhsiúil ar mheastacháin ar an tréimhse a bhfuiltear ag súil go mbeidh úsáid leis. Sa chás gur gá, déantar soláthar freisin le haghaidh lagú ar bith ar

shócmhainní seasta inláimhsithe. Déantar athbhreithniú ag gach dáta tuairisceoireachta ar luach iompair na sócmhainní seasta inláimhsithe lena dhéanamh amach cé acu an dtugann aon ní le fios go bhfuil lagú ann. Má bhíonn comhartha den sórt sin ann, déantar an tsócmhainn a thástáil le féachaint an bhfuil sé lagaithe trí comparáid a dhéanamh idir an luach iompair agus an luach ar féidir a aisghabháil, cé acu ceann is airde den tsuim ar féidir a fháil ach an tsócmhainn a dhíol nó an tsócmhainn a úsáid. Aithnítear caillteanais de bharr lagaithe sa chuntas ioncaim agus caiteachais.

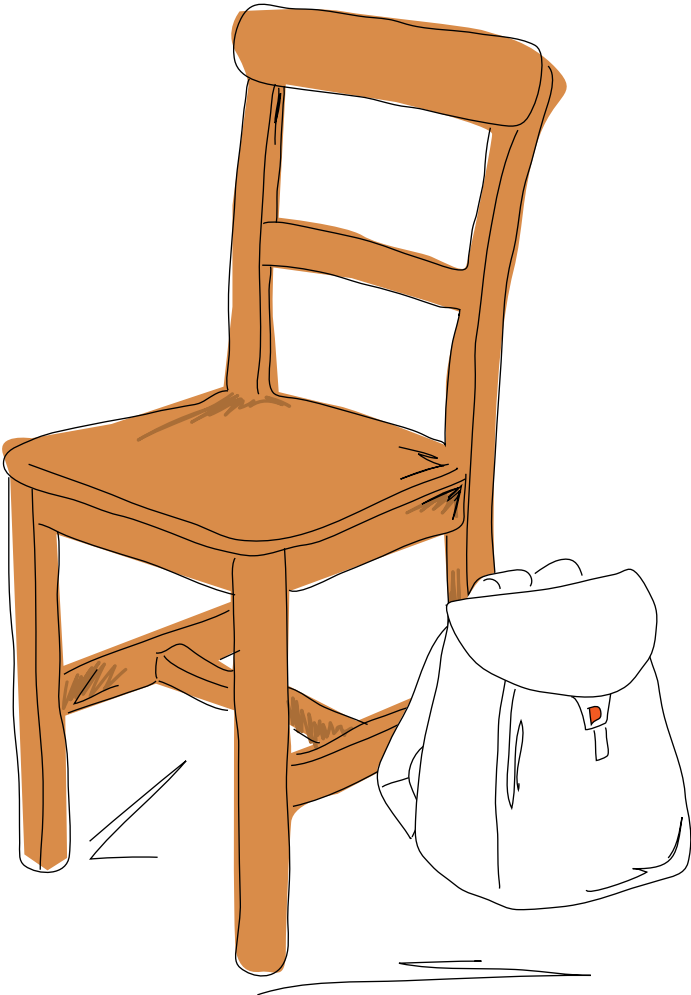
PINSIN

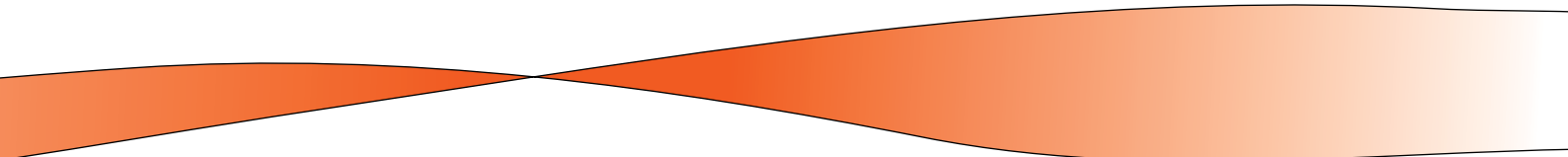
Is ionann glaneasnamh nó glanbharrachas na Gníomhaireachta i leith a plean sainithe sochair agus spriocasnamh nó barrachas dá réir de luach cothrom shócmhainní an phlean thar luach reatha na sochar a bheidh le híoc amach anseo le fostaithe i gcúiteamh a seirbhíse sna tréimhsí reatha agus roimhe seo. Is é an ráta lascaine a úsáidtear ná toradh an mhargaidh ar bhannaí corparáideacha ardcháilíochta ag dáta an chláir chomhardaithe lena ngabhann dátaí aibíochta atá cóngarach a bheag nó a mhór do théarmaí oibleagáidí na Gníomhaireachta. Déanann achtúire cáilithe neamhspleách an t-áireamh trí úsáid a bhaint as modh chostas réamh-mheasta an aonaid. Tógtar gnóthachain agus caillteanais achtúireachta go díreach chuig cúlchistí sa tréimhse ina dtabhaítear iad.

Clúdaíonn an muirear ar an gcuntas ioncaim agus caiteachais an costas reatha seirbhíse, an costas seirbhíse cheana, costas úis dhliteanais na scéime, agus an toradh a bhfuiltear ag súil leis ar shócmhainní an phlean.



caibidil a sé | cuntas ioncaim agus caiteachais



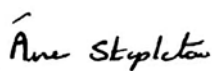


	Nóta	Bliain dar críoch 31 Nollaig 2008 €'000	Bliain dar críoch 31 Nollaig 2007 €'000
Ioncam – gníomhaíochtaí leanúnacha	3	190,119	153,298
Caiteachas díreach	4	(209,448)	(170,644)
Easnamh ioncaim ar chaiteachas díreach		(19,329)	(17,346)
Caiteachas indíreach	5	(2,082)	(1,812)
Easnamh oibriúcháin don bhliain airgeadais - gníomhaíochtaí leanúacha		(21,411)	(19,158)
Ioncam airgeadais (glan)	7	19,388	12,657
Easnamh don bhliain airgeadais		(2,023)	(6,501)

Thear cheann an Bhoird,

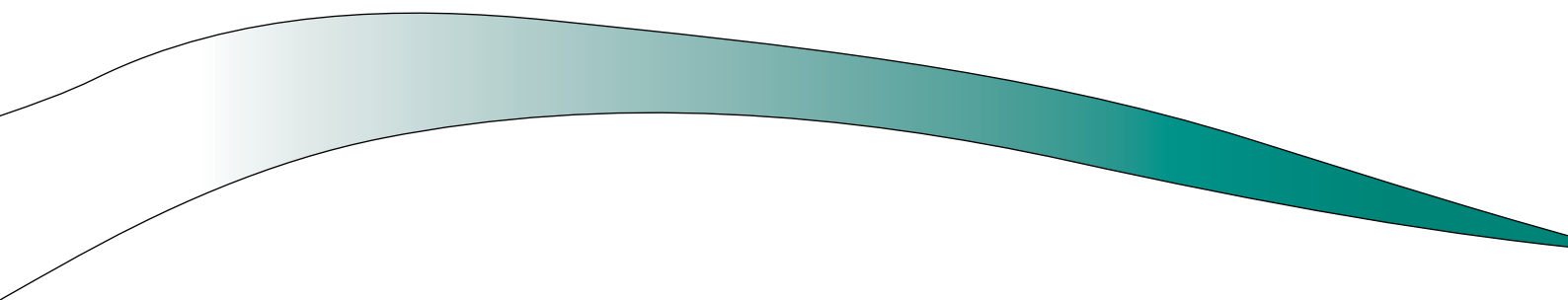


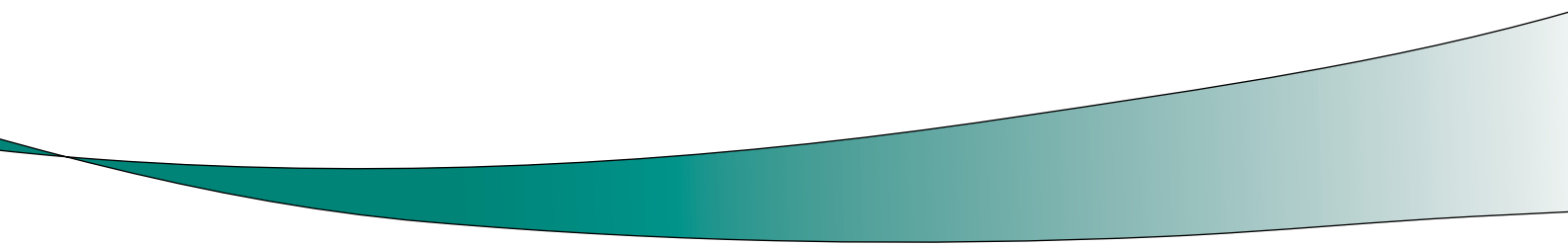
Ian d'Alton
Príomhfheidhmeannach
26 Márta 2009



Áine Stapleton
Stiúrthóir
26 Márta 2009

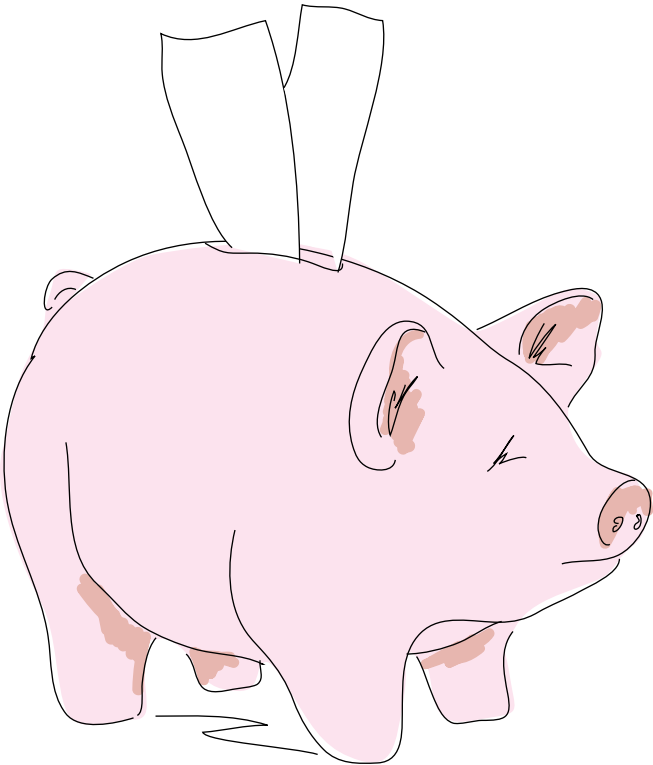
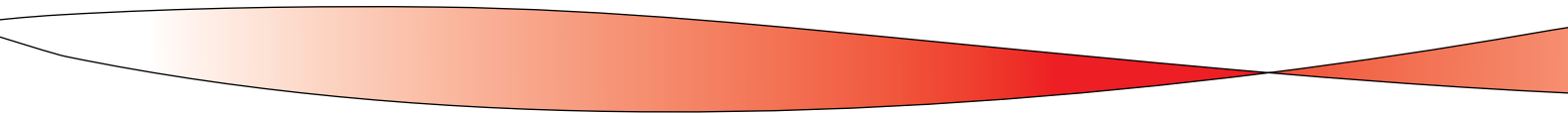
caibidil a seacht | ráiteas um ghnóthachain agus chailteanais
aitheanta iomlána





	Nóta	Bliain dar críoch 31 Nollaig 2008 €'000	Bliain dar críoch 31 Nollaig 2007 €'000
Easnamh don bhliain airgeadais		(2,023)	(6,501)
Caillteanais achtúireachta	23	(820)	(126)
Gnóthachain agus caillteanais aitheanta iomlána don bhliain		(2,843)	(6,627)

caibidil a hocht | clár comhardaithe

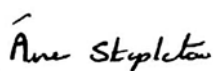


	Nóta	31 Nollaig 2008 €'000	31 Nollaig 2007 €'000
Sócmhainní in úsáid			
Sócmhainní seasta inláimhsithe	9	81	59
Sócmhainní reatha			
Fiachóirí (airleacain dlite tar éis breis is bliain: €3,426,229 [2007: €3,091,206])	8	4,552,506	3,877,724
Ionstraimí airgeadais díorthacha	16	113,332	6,925
Airgead tirim agus a chómhaithe	10	408,984	521,474
		5,074,822	4,406,123
Dlíteanais Reatha			
Creidiúnaithe (suimeanna dlite faoi cheann bliana)	11	(4,397,280)	(3,432,676)
Ionstraimí airgeadais díorthacha	16	(66,758)	(51,732)
Glansócmhainní reatha		610,784	921,715
Sócmhainní iomlána lúide dlíteanais reatha		610,865	921,774
Creidiúnaithe (suimeanna dlite tar éis breis is bliain)	12	(299,304)	(351,358)
Urrúis fiachais in eisiúint			
Bannaí treoirnasctha	13	(198,295)	(454,659)
Stoc 8.75% na Gníomhaireachta			
Airgeadais Tithíochta 2018	14	(91,916)	(91,556)
Glansócmhainní roimh easnamh pinsin		21,350	24,201
Easnamh pinsin	23	(77)	(64)
Glansócmhainní		21,273	24,137
Caipiteal agus cúlchistí			
Scairchaipiteal glaoite	19	39	39
Barrachas coinnithe	20	21,255	24,098
Cúlchiste fálaithe don sreabhadh airgid thirim	17	(21)	-
Cistí scairshealbhóirí	21	21,273	24,137

Thar cheann an Bhoird,

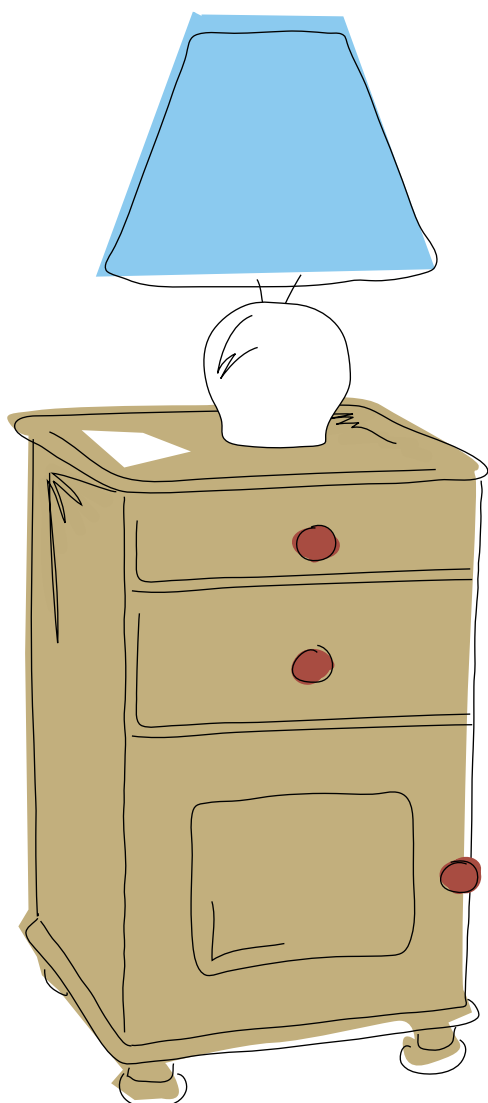


Ian d'Alton
Príomhfheidhmeannach
26 Márta 2009



Áine Stapleton
Stiúrthóir
26 Márta 2009

caibidil a naoi | ráiteas um shreabhadh airgid



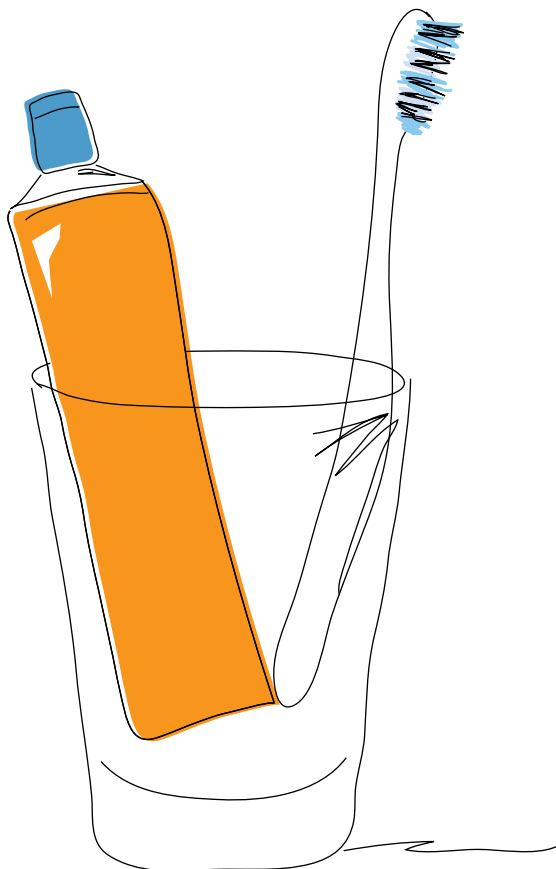
RÁITEAS UM SHREABHADH AIRGID

	Nóta	31 Nollaig 2008 €'000	31 Nollaig 2007 €'000
Eis-sreabhadh airgid thirim ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	18(a)	(559,653)	(576,649)
Fáltas ar infheistíochtaí agus de bharr airgeadas a bheith seirbhísithe	18(b)	(448,694)	(134,093)
Caiteachas caipitil	18(b)	(57)	(55)
Meadu ar iasachtaí bainc agus nótaí iníoctha	18(b)	902,490	1,224,605
(Laghdú)/méadú ar airgead tirim i rith na bliana		(105,914)	513,808

MAR A RÉITÍODH AN GLANSREABHADH AIRGID LE GLUAISEACHT SA GHLANFHIACHAS

	Nóta	31 Nollaig 2008 €'000	31 Nollaig 2007 €'000
(Laghdú)/méadú ar airgead tirim i rith na bliana		(105,914)	513,808
Insreabhadh airgid ó athrú ar mhaoiniúchán fiachais	18(b)	(902,490)	(1,224,605)
Gluaiseachtaí neamhairgid	18(c)	256,006	(24,567)
Gluaiseachtaí i nglanfhiachas i rith na bliana		(752,398)	(735,364)
Glanfhiachas ag tús na bliana	18(c)	(3,790,532)	(3,055,168)
Glanfhiachas ag deireadh na bliana	18(c)	(4,542,930)	(3,790,532)

caibidil a deich | nótaí atá ina gcuid de na ráitis airgeadais



1 STÁDAS NA GNÍOMHAIREACHTA AGUS IDIRBHEARTA LE PÁIRTITHE GAOLMHARA

Is cuideachta faoi theorainn scaireanna í an Ghníomhaireacht Airgeadais Tithíochta cpt arna cur chun cinn ag an Aire Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil faoi théarmaí an Achta um an nGníomhaireacht Airgeadais do Thithe, 1981. Is é an tAire Airgeadais úinéir tairbhiúil scairchaipiteal eisithe na Gníomhaireachta. Bunaíodh an Ghníomhaireacht mar chuideachta theoranta phríobháideach ar 8 Feabhra 1982 agus rinneadh cuideachta theoranta phoiblí di ar 13 Eanáir 1983.

Ní raibh aon idirbhearta le páirtithe gaolmhara i rith na bliana de réir chiall Chaighdeán Tuairisceoireachta Airgeadais Uimhir 8 um Fhaisnéisiú Páirtithe Gaolmhara seachas déileálacha le comhlachtaí eile Rialtais. Déileálann an Ghníomhaireacht le comhlachtaí eile Rialtais sa ghnáthchúrsa gnó; go háirithe, socraítear cuid shuntasach de mhaoiniúchán na Gníomhaireachta le Gníomhaireacht Bhainistíochta an Chisteáin Náisiúnta agus díorthaítear ioncam ó ghníomhaíochtaí leanúnacha de bharr iasachtaí d'údaráis áitiúla.

2 STÁDAS CÁNACHAIS NA GNÍOMHAIREACHTA

Faoi Alt 218 den Acht Comhdhlúite Cánacha, 1997, maidir le hioncam a thuilleann an Ghníomhaireacht Airgeadais Tithíochta cpt, de thoradh an ghnó le hiasachtaí agus airleacain a thabhairt faoi Alt 5 den Acht um Ghníomhaireacht Airgeadais do Thithe, 1981, bíonn sé díolmhaithe ó Cháin Chorporáide. Bíonn ioncam atá inmhuirearaithe faoi Chás III, Sceideal D, díolmhaithe ó Cháin Chorporáide freisin.

Faoi Alt 172(A) den Acht Comhdhlúite Cánacha, 1999, bíonn an Ghníomhaireacht i dteideal díbhinní a íoc gan Cáin Shiarchoinneálach Díbhinní bainte amach.

3 IONCAM - GNÍOMHAÍOCHTAÍ LEANÚNACHA

	Bliain dar críoch 31 Nollaig 2008 €'000	Bliain dar críoch 31 Nollaig 2007 €'000
Ús ar airleacain d'údaráis áitiúla a ceadaíodh:		
Tar éis 27 Bealtaine 1986	188,435	150,918
Roimh 27 Bealtaine 1986	1,684	2,380
	190,119	153,298

Ba é ioncam iomlán an úis ar shócmhainní airgeadais nár iompraíodh ar luach cothrom tríd an gcuntas ioncaim agus caiteachais ná €209.5m lena n-áirítear €19.4m d'ioncam ó infheistíocht don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2008 (2007 : €165.9m lena n-áirítear €12.6m d'ioncam ó infheistíocht).

4 CAITEACHAS DÍREACH

	Bliain dar críoch 31 Nollaig 2008 €'000	Bliain dar críoch 31 Nollaig 2007 €'000
Bannaí treoirnasctha		
Ús ar bhannaí	8,265	13,210
Préimh ar fhuascailt bannaí (Nóta 13)	10,650	23,882
	18,915	37,092
Costais stoic agus iasachtaí		
Ús iníoctha ar iasachtaí bainc, páipéar tráchtála, nótaí faoi ráthaíocht agus stoc	189,637	133,499
Caillteanas ó iasachtaí de bharr malairte eachtraí	351	53
	189,988	133,552

4 CAITEACHAS DÍREACH (AR LEAN)

	Blian dar críoch 31 Nollaig 2008 €'000	Blian dar críoch 31 Nollaig 2007 €'000
Soláthar comhchoiteann		
Íasachtaí roimh Bhealtaine 1986*	545	-
	209,448	170,644

*Tagair do nóta 15 le haghaidh tuilleadh mionsonraí maidir leis an riosca creidmheasa.

5 CAITEACHAS INDÍREACH

	Blian dar críoch 31 Nollaig 2008 €'000	Blian dar críoch 31 Nollaig 2007 €'000
Caiteachas eile		
Caiteachas riaracháin (Nóta 6)	1,952	1,666
Táillí riaracháin d'údaráis áitiúla	130	146
	2,082	1,812

6 CAITEACHAS RIARACHÁIN

Áiríodh caiteachas riaracháin tar éis a chur de mhuirear ar:

	Blian dar críoch 31 Nollaig 2008 €'000	Blian dar críoch 31 Nollaig 2007 €'000
Díolaíochtaí stiúrtóirí		
Táillí - Cathaoirleach	14	14
Táillí - Stiúrtóirí eile	54	42
Luach Saothair na Stiúrtóirí	128	122
Ranníocaíochtaí pinsin	35	27
	231	205
Costais i leith fostaithe		
Tuarastail	548	482
Costais leasa shóisialaigh	44	39
Costais seirbhíse-pinsean	65	92
	657	613
Iomlán arna áireamh sa chuntas ioncaim agus caiteachais	657	613
Caillteanais achtúireachta ar scéim shochair shainithe arna n-áireamh sa ráiteas um ghnóthachain agus caillteanais aitheanta	(820)	(126)

6 CAITEACHAS RIARACHÁIN (AR LEAN)

Ba é meánlíon na bhfostaithe i rith na bliana, agus Stiúrthóirí feidhmiúcháin san áireamh, ná 12 (2007: 12).

	Blian dar críoch 31 Nollaig 2008 €'000	Blian dar críoch 31 Nollaig 2007 €'000
Luach saothair an iniúcháora	57	56
Luachlaghdú (Nóta 9)	35	32
Íocaíochtaí cíosa faoi léas oibriúcháin	75	75

7 IONCAM AIRGEADAIS (GLAN)

	Blian dar críoch 31 Nollaig 2008 €'000	Blian dar críoch 31 Nollaig 2007 €'000
San áireamh san ioncam airgeadais		
Fáltas a bhfuiltear ag súil leis ar shócmhainní pinsin	110	108
Costas úis ar dhliteanais phinsin	(99)	(76)
Ioncam infheistíochta	19,377	12,625
Glanfháltas airgeadais	19,388	12,657

8 FIACHÓIRÍ

	31 Nollaig 2008 €'000	31 Nollaig 2007 €'000
Iarmhéid dlite ar airleacain	4,437,638	3,778,710
Fiachóirí eile agus réamhíocaíochtaí	1,214	1,070
Dlite ó údaráis áitiúla	114,199	97,944
	4,553,051	3,877,724
Lúide : soláthar comhchoiteann	(545)	-
	4,552,506	3,877,724

Déantar anailís ar an iarmhéid atá dlite ar airleacain mar a leanas:

(i) Iasachtaí a ceadaíodh tar éis 27 Bealtaine 1986

Iarmhéid ag tús na bliana	3,752,811	3,012,300
Iasachtaí a tugadh ar airleacan	1,061,998	1,061,776
Lúide: iasachtaí a aisíocadh	(438,896)	(353,017)
Ús a gearradh	188,435	150,918
Ús a fuarthas	(150,556)	(119,166)
Iarmhéid ag deireadh na bliana	4,413,792	3,752,811

8 FIACHÓIRÍ (AR LEAN.)

	31 Nollaig 2008 €'000	31 Nollaig 2007 €'000
Déantar anailís ar an iarmhéid atá dlite ar airleacain mar a leanas:		
(ii) Iasachtaí a ceadaiódh roimh 27 Bealtaine 1986		
Iarmhéid ag tús na bliana	25,899	28,143
Lúide: iasachtaí a aisíocadh	(2,053)	(2,244)
Ús as gearradh	1,684	2,380
Ús a fuarthas	(1,684)	(2,380)
Iarmhéid ag deireadh na bliana	23,846	25,899
Iarmhéid ag deireadh na bliana	4,437,638	3,778,710

Leithlisíodh iasachtaí d'údaráis áitiúla ina n-iasachtaí a ceadaiódh roimh 27 Bealtaine 1986 agus ina dhiaidh (mar a shonraítear in (i) agus (ii) thuas), toisc go bhfeidhmítear riosca creidmheasa difriúil i leith gach ceann. Tá iasachtaí €7.2m (2007: €6.9m) a tugadh ar airleacan don Ghníomhaireacht Náisiúnta Foirgníochta san áireamh sna hiasachtaí a tugadh tar éis 27 Bealtaine 1986.

Dlítear aon chaillteanais chreidmheasa a d'fhéadfadh teacht chun cinn as siocair morgáistí a tugadh roimh 27 Bealtaine 1986 a chur ar an nGníomhaireacht má urraíodh iad leis an mbunmhaoín atá faoi mhorgáiste; Aithníodh €0.54m de shocrú comhchoiteann sna cuntais seo, tagair do nóta 15 le haghaidh tuilleadh mionsonraí. I gcomhthéacs (a) go bhfuil údaráis áitiúla ina gcomhlachtaí reachtúla faoin Acht Rialtais Áitiúil, 2001, agus achtacháin eile, agus (b) go bhfuil ioncaim nó cistí údarás áitiúil ina n-urrús do gach suim a bhíonn le híoc ag údaráis áitiúla leis an nGníomhaireacht (faoi mar a leagadh amach sa chomhaontú idir gach údarás áitiúil agus an Ghníomhaireacht), is é tuairim an Bhoird nach dtagann aon riosca suntasach creidmheasa chun cinn de bhun iasachtaí tugadh ar airleacan d'údaráis áitiúla ar nó tar éis 27 Bealtaine 1986.

9 SÓCMHAINNÍ SEASTA INLÁIMHSITHE

	Iomlán €'000
Costas	
Ag tús na bliana	479
Breiseanna	57
Ag deireadh na bliana	536
Luachlaghdú	
Ag tús na bliana	420
Gearrtha don bhliain	35
Ag deireadh na bliana	455
Glanluach de réir na leabhar	
31 Nollaig 2008	81
31 Nollaig 2007	59

10 AIRGEAD TIRIM AGUS A CHÓMHAITH

	31 Nollaig 2008 €'000	31 Nollaig 2007 €'000
Airgead tirim sa bhanc agus ar láimh	1	-
Suimeanna arna gcoinneáil ar thaiscí gearrthéarmacha	408,983	521,474
	408,984	521,474

Is éard a bhíonn i gceist le taiscí gearrthéarmacha go príomha ná nótaí gealltanais nó páipéar tráchtála arna gcoinneáil le Gníomhaireacht Bhainistíochta an Chisteáin Náisiúnta. Bhí meánráta ualaithe inathraithe úis 2.78% (2007: 4.80%) (365 lá) ag gabháil le taiscí €408.9m (2007: €521.5m) a bhí amuigh ag 31 Nollaig 2008 agus tráth ba lú ná mí amháin acu go dtí tráth na haibíochta.

11 CREIDIÚNAITHE (SUIMEANNA DLITE FAOI CHEANN BLIANA)

	31 Nollaig 2008 €'000	31 Nollaig 2007 €'000
Páipéar tráchtála, áiseanna eisiúna nótaí agus nótaí faoi ráthaíocht	4,361,318	3,406,774
Ús dlite ar pháipéar tráchtála, áiseanna eisiúna nótaí agus nótaí faoi ráthaíocht	29,338	10,651
Ús dlite ar stoc agus ar bhannaí	5,177	7,382
Fabhruithe	365	210
Rótharraingt bhainc	1,082	7,659
	4,397,280	3,432,676
Creidiúnaithe cánach (san áireamh sna fabhruithe)		
ÍMAT	28	29

An páipéar tráchtála, na háiseanna eisiúna nótaí agus na nótaí faoi ráthaíocht, bíonn siad faoi lánráthaíocht an Aire Airgeadais.

12 CREIDIÚNAITHE (SUIMEANNA DLITE TAR ÉIS BREIS IS BLIAIN)

	31 Nollaig 2008 €'000	31 Nollaig 2007 €'000
Iasachtaí bainc agus nótaí infíochta nó in-aisíochta ar bhealaí seachas trí thráthchodanna:		
Idir aon bhliain agus dhá bhliain	251,607	55,027
Idir dhá bhliain agus cúig bliana	27,927	273,024
Tar éis breis is cúig bliana	19,770	23,307
	299,304	351,358

Bíonn na hiasachtaí agus na nótaí infíochta faoi lánráthaíocht an Aire Airgeadais.

13 URRÚIS FIACHAIS ATÁ EISITHE – BANNAÍ TREOIRNASCTHA

	31 Nollaig 2008 €'000	31 Nollaig 2007 €'000
Eisiúintí banna na Gníomhaireachta Airgeadais Tithíochta		
Bannaí Treoirnasctha 2% 2008	-	107,928
Bannaí Treoirnasctha 4% 2015	95,230	95,230
Luach ainmniúil na mbannaí atá eisithe	95,230	203,158
Glanchoistais neamh-amúchta agus préimh/lascaine ar eisiúint	1,008	1,119
	96,238	204,277
Soláthar le haghaidh préimhe ar fhuascailt bhannaí	102,057	250,382
	198,295	454,659

Soláthar le haghaidh préimhe ar fhuascailt bhannaí

31 Nollaig 2008	Iomlán €'000	Iarchurtha €'000	Arna sholáthar €'000
Ag tús na bliana	255,908	(5,525)	250,383
Fuascailt bhannaí 2% 2008	(158,976)	-	(158,976)
Ag eascairt i rith na bliana	9,985	665	10,650
Ag deireadh na bliana	106,917	(4,860)	102,057

31 Nollaig 2007

Ag tús na bliana	234,684	(8,184)	226,500
Ag eascairt i rith na bliana	21,224	2,659	23,882
Ag deireadh na bliana	255,908	(5,525)	250,382

An phréimh a bhíonn iníoctha ar fhuascailt, soláthraítear í trí thagairt don mhéadú céatadánach ar an Innéacs Praghsanna Tomhaltais ó bhonnáta gach eisiúint bhanna go dtí an t-innéacs is infheidhme sé mhí roimh dháta an chúpóin ábhartha. Bíonn na bannaí faoi ráthaíocht ag an Aire Airgeadais.

14 STOC 8.75% NA GNÍOMHAIREACHTA AIRGEADAIS TITHÍOCHTA 2018

	31 Nollaig 2008 €'000	31 Nollaig 2007 €'000
Ar luach par ag tús na bliana	95,230	95,230
Lúide: Lascaine neamh-amhúchta ar eisiúint	(3,314)	(3,674)
	91,916	91,556

Tá an luach pair atá dlite ar fhuascailt agus ús ar an stoc seo faoi ráthaíocht an Aire Airgeadais

15 BAINISTÍOCHT RIOSCAÍ AIRGEADAIS

Réamhrá agus forléargas

D'fhéadfadh an Gníomhaireacht a bheith nochtaithe do na rioscaí seo a leanas de bharr an úsáid a bhaineann sí as ionstraimí airgeadais:

- riosca creidmheasa
- riosca leachtachta
- rioscaí an mhargaidh (lena n-áirítear ráta úis, boilsciú agus airgeadra).

Cuirtear faisnéis i láthair sa nóta seo ar an mbealach atá an Gníomhaireacht nochtaithe do gach ceann de na rioscaí thuas, faoi chuspóirí, bheartais agus nósanna imeachta na Gníomhaireachta le rioscaí a thomhas agus a bhainistiú.

Risk management framework

Is ag Bord na Stiúrthóirí atá an fhreagracht fhoriomlán as creatlach bhainistíochta rioscaí na Gníomhaireachta a bhunú agus a mhaoirsiú. Cuirtear beartais na Gníomhaireachta i leith rioscaí a bhainistiú ar bun chun na rioscaí a bhíonn roimh an nGníomhaireacht a aithint agus a anailísiú, chun teorainneacha agus rialuithe cuí a shocrú i leith rioscaí, agus chun monatóireacht a dhéanamh ar rioscaí agus ar a mhéid is a chloítear le teorainneacha. Déantar athbhreithniú go rialta ar bheartais agus ar chórais bhainistíochta rioscaí chun athruithe ar bhail an mhargaidh, ar tháirgí agus ar sheirbhísí a tháirgtear, a léiriú. Tá beartais maidir le húsáid ionstraimí díorthacha cisteáin san áireamh i mbeartais agus nósanna imeachta na Gníomhaireachta. Is tacaíocht iad seo ó thaobh Sonraíocht agus Ceanglais an Aire Airgeadais a chomhlíonadh, a eisíodh faoi théarmaí an Achta um Idirbhearta Airgeadais Chuideachtaí Áirithe agus Chomhlachtaí Eile, 1992 agus cuireann siad san áireamh an cleachtas is fearr um úsáid ionstraimí díorthaitheacha cisteáin. Is é príomhchuspóir le hionstraimí díorthaitheacha airgeadais a úsáid ná teacht ar chomhchéim leis an riosca nó fáil réidh leis ar fad i ngluaiseachtaí féideartha i rátaí malairte eachtracha i sócmhainní agus i ndliteanais na Gníomhaireachta.

Sa 'Sonraíocht agus Ceanglais' reatha (atá bailí go dtí 31 Nollaig 2008), atá de réir beartais atá faofa ag an mBord, lamháiltear conarthaí a chlúdaíonn iomlaoidí rátaí úis (€400 milliún), réamhchonarthaí malairte eachtraí (€4.4 billiún), réamhchomhaontuithe rátaí (€80 milliún), agus caidhpeanna ar rátaí úis (€300 milliún). Leagtar mionsonraí amach i 'Sonraíocht agus Ceanglais' ar na cineálacha frithpháirtithe agus freagrachtaí Boird i ndáil le díorthaigh a bhainistiú. Ní féidir idirbhearta a dhéanamh ach amháin le ceadú Phríomhfheidhmeannach na Gníomhaireachta nó an Rialtóra Airgeadais (i gcás na n-idirbheart sin a bhfuil Gníomhaireacht Bhainistíochta an Chisteáin Náisiúnta ina gníomhaire/frithpháirtí dóibh, arna nótaíl ag an bPríomhfheidhmeannach nó ag an Rialtóir Airgeadais) agus cuirtear na hidirbhearta seo faoi sheiceálacha iniúchóireachta inmheánaí tréimhsiúla rialta chomh fada agus is ann dóibh.

Faoina chlár páipéir eurothrachtála (CPE), eisíonn an Gníomhaireacht CPE in airgeadraí seachas an euro. Chun cosaint a dhéanamh in aghaidh an riosca airgeadra seo, déanann an Gníomhaireacht réamhdhéileálacha in airgeadraí eachtracha.

Bhí luach barúlach €2.31 billiún de réamhdhéileálacha gan íoc in airgeadraí eachtracha ag an nGníomhaireacht ag deireadh na bliana, a chosain rioscaí malairte eachtraí iomlána na Gníomhaireachta. Ba réamhbhearta malairte eachtraí iad seo go léir a bhí déanta le Gníomhaireacht Bhainistíochta an Chisteáin Náisiúnta i gcomhar le clár páipéir eurothrachtála €4.4 billiún na Gníomhaireachta. Tá a thuilleadh mionsonraí i leith riosca airgeadra curtha san áireamh thíos i nóta (c) thíos.

(a) Riosca creidmheasa Sócmhainní Airgeadais

	Blian dar críoch 31 Nollaig 2008 €'000	Blian dar críoch 31 Nollaig 2007 €'000
Iarmhéid dlíte ar airleacain	4,437,638	3,778,710
Airgead tirim ag an mbanc agus ar láimh	-	-
Suimeanna arna gcoinneáil ar thaisc gearrthéarmacha	408,983	521,474
Dlíte ó údaráis áitiúla a	114,199	97,944
Ionstraimí airgeadais díorthacha	113,332	6,925
	5,074,152	4,405,053

15 BAINISTÍOCHT RIOSCAÍ AIRGEADAIS (AR LEAN)

Is éard is riosca creidmheasa ann ná riosca an chaillteanais airgeadais don Ghníomhaireacht má theipeann ar chustaiméir nó ar fhrithphairtí le hionstraim airgeadais a oibleagáidí conarthacha a chomhlíonadh, agus tagann sé chun cinn go príomha as iasachtaí agus airleacain na Gníomhaireachta dá custaiméirí, údaráis áitiúla na hÉireann.

Ceadaítear don Ghníomhaireacht airgead a thabhairt ar airleacain do na comhlachtaí seo a leanas faoi láthair:

- údaráis áitiúla go n-úsáidfí siad é chun críoch ar bith arna údarú faoi Achtanna na dTithe 1966 go dtí 2002; agus
- an Ghníomhaireacht Foirgníochta Náisiúnta Teoranta (faoi mar a tagraíodh di san Acht um an Ghníomhaireacht Foirgníochta Náisiúnta Teoranta 1963) go n-úsáidfí sí é chun críoch dleathach ar bith i dtaca le tithíocht a sholáthar nó a fheabhsú nó seirbhísí a bhaineann leis sin a sholáthar nó a fheabhsú nó in ionad cistí arna bhfáil ar iasacht aici chun críocha den sórt sin agus atá fós amuigh.
- Údaráis áitiúla le haghaidh tionscadal caipitil arna n-údarú faoi alt 17 d'Acht na dTithe (Forálacha Ilghnéitheacha), 2002

Tá dhá chatagóir iasachtaí ag an nGníomhaireacht d'údaráis áitiúla: iad sin a ceadaíodh roimh agus i ndiaidh 27 Bealtaine 1986. Tá próifíl dhifriúil ag an dá chatagóir seo ó thaobh an riosca creidmheasa.

Dlítear aon chaillteanais chreidmheasa a d'fhéadfadh teacht chun cinn as siocair morgáistí a tugadh roimh 27 Bealtaine 1986 a chur ar an nGníomhaireacht má urraíodh iad leis an mbunmhaoín atá faoi mhorgáiste agus árachas cosanta morgáiste. Cé gur frithpháirtithe leis na hiasachtaí seo na húdaráis áitiúla, bíonn an Ghníomhaireacht nochtaithe don bhunriosca do na hiasachtaí aonair. Coinníonn an t-údarás áitiúil comhthaobhacht i gcoinne iasachtaí a tugadh ar airleacan roimh 27 Bealtaine 1986 i bhfoirm leasanna morgáistí ar mhaoín agus ní bhíonn an Ghníomhaireacht faoi dhliteanas ach amháin sa chás nach leor an chomhthaobhacht sin leis an bhfiachas a scaoileadh. Ní uasdátaítear meastacháin ar luach cothrom ach amháin sa chás go ndéantar iasacht a mheasúnú as féin mar cheann atá tar éis a dháta dlite nó lagaithe. Tá an sainmhíniú ar iasachtaí atá tar éis a ndáta dlite agus lagaithe mar seo a leanas:

Iasachtaí lagaithe

Is éard is iasachtaí lagaithe ann ná iasachtaí a ndéanann an Ghníomhaireacht cinneadh ina leith gur dócha nach mbeidh sí in ann gach príomhshuíme agus ús atá dlite a bhailiú de réir théarmaí conarthacha na hiasachta.

Iasachtaí atá tar éis a ndáta dlite

Iasachtaí a bhfuil ús conarthach nó íocaíochtaí na príomhshuíme tar éis a ndáta dlite. Ní raibh aon iasachtaí ná airleacain ag an nGníomhaireacht a bhí tar éis a ndáta dlite ag 31 Nollaig 2008 (2007: €nil).

Anailís ar iasachtaí d'údaráis áitiúla

	Blian dar críoch 31 Nollaig 2008 €'000	Blian dar críoch 31 Nollaig 2007 €'000
Iasachtaí roimh 1986	23,846	25,899
Iasachtaí tar éis 1986	4,413,792	3,752,811
	4,437,638	3,778,710
Soláthair comhchoiteanna		
Iasachtaí roimh 1986	545	-
Iasachtaí tar éis 1986	-	-
	545	-

Ní aon riosca creidmheasa don Ghníomhaireacht iasachtaí a tugadh ar airleacan d'údaráis áitiúla ar nó i ndiaidh 27 Bealtaine 1986. Bunaítear údaráis áitiúla faoi reacht. An tAire Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil a cheadaíonn gach iasacht a thugtar ar airleacan d'údaráis áitiúla. Is é creideamh an Bhoird, sa chomhthéacs seo, nach dtagann riosca creidmheasa chun cinn. I gcomhthéacs (a) go bhfuil údaráis áitiúla ina gcomhlachtaí reachtúla faoin Acht Rialtais Áitiúil, 2001, agus achtacháin eile, agus (b) go bhfuil ioncain nó cistí údarás áitiúil ina n-urrú do gach suim a bhíonn le híoc ag údaráis áitiúla leis an nGníomhaireacht (faoi mar a leagadh amach sa chomhaontú idir gach údarás áitiúil agus an Ghníomhaireacht), is é tuairim an Bhoird nach dtagann aon riosca suntasach creidmheasa chun cinn de bhun na n-iasachtaí seo.

15 BAINISTÍOCHT RIOSCAÍ AIRGEADAIS (AR LEAN)

Conarthaí Nua le Frithpháirtithe

Bíonn Bord na Stiúrthóirí freagrach as maoirseacht a dhéanamh ar riosca creidmheasa na Gníomhaireachta lena n-áirítear:

- Beartais chreidmheasa a cheapadh i comhar leis an mbainisteoireacht, ag cuimsiú riachtanas ó thaobh comhthaobhachta, nósanna imeachta doiciméadachta agus dlíthiúla faoi shrian na gceanglas reachtúil.
- An struchtúr údarúcháin agus ceadúcháin a chur ar bun d'fhrithpháirtithe nua (comhlachtaí nach údaráis áitiúla iad) agus comhchruinniú na n-iasachtaí dóibh.
- Athbhreithniú a dhéanamh ar a mhéid is a chomhlíontar beartais agus nósanna imeachta inmheánacha.

Comhchruinnithe

Soláthraítear anailís ar iasachtaí agus ar airleacain atá amuigh ag deireadh na bliana in Aguisín 1 a ghabhann leis na cuntais seo (tá siad ar fad ceadaithe ag an Aire Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil).

Bíonn a mhéid is atá an Ghníomhaireacht nochtaithe d'fhorais (Gníomhaireacht Bhainistíochta an Chisteáin Náisiúnta agus bainc ráitithe go príomha), a bhfuil infheistíochtaí gearrthéarmacha aici leo, i gceist le riosca creidmheasa na Gníomhaireachta freisin. Ní raibh aon nochtacht ag an nGníomhaireacht do bhainc ráitithe ag 31 Nollaig 2008. Ceadáíonn an Bord beartas infheistíochta agus um nochtadh d'fhrithpháirtithe go tréimhsiúil. Ní thagann infheistíochtaí chun cinn faoi láthair ach amháin i gcomhthéacs na bainistíochta leachtachta laethúla. Ag deireadh na bliana, bhí €408.9m (2007: €521.5m) i dtaiscí gearrthéarmacha ag an nGníomhaireacht le Gníomhaireacht Bhainistíochta an Chisteáin Náisiúnta.

(b) Riosca leachtachta

Is éard is riosca leachtachta ann ná an riosca go mbeidh deacracht roimh an nGníomhaireacht le hoibleagáidí óna dliteanais airgeadais a chomhlíonadh.

	Insreabhadh/ (eis-sreabhadh)		Níos lú	1-3	3 mhí	1-5	Níos
	Luach	comhlán	ná mí	mhí	go 1 bhliain	bliana	mó ná 5
31 Nollaig 2008	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Dlíteanais neamhdhíorthacha							
Clár páipéir eurothrachtála	3,787,293	(3,889,048)	(446,627)	(1,893,436)	(1,548,985)	-	-
Áis na nótaí ráthaithe	470,363	(470,980)	(464,710)	(5,764)	(506)	-	-
Nóta meántéarmach ar ráta seasta	6,251	(6,792)	(535)	-	(535)	(5,722)	-
Áiseanna Eisiúna Nótaí	23,266	(23,283)	(23,283)	-	-	-	-
lasacht 20 bliain ar ráta athraitheach	43,050	(55,761)	-	-	(5,275)	(19,838)	(30,648)
lasacht le téarma 5 bliana	250,000	(251,681)	(100,299)	(151,382)	-	-	0
Bannaí treoirnasctha	198,294	(368,121)	-	-	(13,305)	(69,913)	(284,903)
Stoc ar Ráta Seasta 8.75%	91,916	(171,277)	-	(8,333)	-	(33,332)	(129,612)
	4,870,433	(5,236,944)	(1,035,454)	(2,058,914)	(1,568,606)	(128,805)	(445,163)
Dlíteanais Díorthacha							
Trádáil: eis-sreabhadh	(2,309,430)	(2,363,048)	(313,627)	(1,358,436)	(690,985)	-	-
Trádáil: insreabhadh	2,309,430	2,363,048	313,627	1,358,436	690,985	-	-
	-	-	-	-	-	-	-

15 BAINISTÍOCHT RIOSCAÍ AIRGEADAIS (AR LEAN)

(b) Riosca leachtachta (ar lean)

	Luach lompair €'000	Insreabhadh/ (eis-sreabhadh) comhlán ainmniúil €'000	Níos lú ná mí €'000	1-3 mhí go 1 bhliain €'000	3 mhí go 1 bhliain €'000	1-5 bliana €'000	Níos mó ná 5 bliana €'000
31 Nollaig 2007							
Dliteanais neamhdhíorthacha							
Clár páipéir eurothrachtála	2,927,540	(2,982,246)	(568,813)	(1,835,028)	(578,405)	-	-
Áis na nótaí ráthaithe	501,335	(503,757)	(441,460)	(44,027)	(18,270)	-	-
Nóta meántéarmach ar ráta seasta	7,057	(7,863)	(535)	-	(535)	(6,792)	-
Áiseanna Eisiúna Nótaí	70,992	(71,200)	(71,200)	-	-	-	-
Iasacht 20 bliain ar ráta athraitheach	23,307	(31,991)	-	-	(2,738)	(10,173)	(19,080)
Iasacht le téarma 5 bliana	250,000	(252,094)	(100,380)	(151,714)	-	-	-
Bannaí treoirnasctha	454,659	(488,938)	(267,198)	-	(8,761)	(18,381)	(194,599)
Stoc ar Ráta Seasta 8.75%	91,556	(179,610)	-	(8,333)	-	(33,332)	(137,945)
	4,326,446	(4,517,699)	(1,449,585)	(2,039,102)	(608,709)	(68,678)	(351,624)
Dliteanais Díorthacha							
Trádáil:eis-sreabhadh	(2,145,488)	(2,184,246)	(430,813)	(1,419,028)	(334,405)	-	-
Trádáil: insreabhadh	2,145,488	2,184,246	430,813	1,419,028	334,405	-	-
	-	-	-	-	-	-	-

Bainistíocht an riosca leachtachta

Is é beartas na Gníomhaireachta i ndáil leis an riosca leachtachta ná a chinntiú, trí athbhreithnithe tréimhsiúla ar riachtanais maidir le sreabhadh airgid thirim, gur féidir léi a hoibleagáidí maoiniúcháin a chomhlíonadh le haghaidh tréimhse cuí amach roimpi.

Ceadaíonn an Bord uasdátú rollach ar Phlean Corparáideach cúig bliana ag a chruinniú i mí Mhárta gach bliain. Cuirtear ríomhaireachtaí na Gníomhaireachta i leith acmhainní inmheánacha san áireamh leis seo chomh maith le meastachán an Rialtais i leith airleacan le haghaidh iasachtaí faoi mar a leagadh amach sa Chlár Caipitil Poiblí, iasachtaí a dtiocfaidh tráth a n-aibíochta i rith na bliana agus roghanna maoiniúcháin.

Cuirtear athbhreithniú rialta ar staid airgeadais na Gníomhaireachta i láthair an Bhoird, in éineacht le cuntais bhainistíochta mhíosúil.

Déanann an Bord athbhreithniú go rialta ar an gclár reatha fiachais, lena n-áirítear tuairisc ar mhaoiniúchán meaitseála, ar shuímeanna a fuarthas ar iasacht agus ar airleacain ar bhonn ráithiúil de réir chineál na n-iasachtaí agus na haibíochta, le mionchuntas ar chaipiteal, struchtúr rátaí úis, comhdhéanamh an airgeadra, costais a ghabh le hairgead a fháil ar iasacht, próifíl ó thaobh aibíochta.

Maoiníonn an Gníomhaireacht a cuid oibriúchán trí mheascán d'eisiúintí banna, páipéar tráchtála (neamhcheangailte, agus le háiseanna tiomanta taca), rótharraingtí bainc, agus brabúis choinnithe. Ba ionann eisiúintí bannaí agus áiseanna tiomanta le chéile agus 19% de na háiseanna iasachtaíochta a bhí ar fáil ag an nGníomhaireacht ar 31 Nollaig 2008. Maidir le háiseanna tiomanta na Gníomhaireachta, eisiúintí bannaí agus an clár páipéir eurothrachtála €4.4 billiún (a síníodh ar 22 Deireadh Fómhair 2002, le heisiúintí in airgeadraí éagsúla, a dhéanann Gníomhaireacht Bhainistíochta an Chisteáin Náisiúnta anois ó 26 Feabhra 2003), úsáidtear iad chun a hiasachtaí d'údaráis áitiúla a mhaoiniú faoi théarmaí Achtanna na dTithe. Úsáidtear áiseanna neamhthiomanta eile chun críocha idirlinne agus leachtachta den chuid is mó.

Fágann oibríochtaí maoiniúcháin na Gníomhaireachta go mbíonn uirthi fiachas nua a chruinniú agus iasachtaí atá ag aibiú a athmhaoiniú. Bíonn áiseanna rótharraingte na Gníomhaireachta (€51m ar fáil ar 31 Nollaig 2008) faoi réir athbhreithnithe bliantúil ag baincírí na Gníomhaireachta. Méadaíodh clár páipéir eurothrachtála €3.5 billiún na Gníomhaireachta go dtí €4.4 billiún an 17 Iúil 2007. Ba é meánchostas fiachas na Gníomhaireachta in 2008 ná 4.4% blianaithe i gcomparáid le 3.8% sa bhliain airgeadais deiridh.

15 BAINISTÍOCHT RIOSCAÍ AIRGEADAIS (AR LEAN)

An 16 Samhain 2005, shocraigh an Ghníomhaireacht áis um ráta inathraithe cúig bliana ar luach €250 milliún. Bhí an áis seo tarraingte go hiomlán faoi dheireadh na bliana. Tá beartas i bhfeidhm ag an mBord le measúnú rialta a dhéanamh ar fhiachas a bhfuil tráth a aibíochta ag teacht agus athmhaoiniú agus/nó aisíoc an fhiachais sin.

Thug an Ghníomhaireacht roinnt iasachtaí meántéarmacha ar rátaí seasta ar iasacht ar aghaidh d'údaráis áitiúla le haghaidh tithíochta agus cuspóirí gaolmhara agus mhaoinigh an Ghníomhaireacht na hiasachtaí seo le 'Nótaí Meántéarmacha' meaitseáilte ar rátaí seasta. Mar gheall air seo, bíonn na hiasachtaí seo meaitseáilte go hiomlán ó thaobh théarma na hiasachta agus an ráta úis, agus ní aon riosca leachtachta iad.

Maoinítear formhór iasachtú na Gníomhaireachta – atá comhdhéanta go príomha de bhliantaí ar feadh 30 bliain – lena clár páipéir eurothrachtála ar ráta athraitheach gearrthéarmach, atá faoi ráthaíocht Aire Airgeadais na hÉireann. I gcomhthéacs rátáil an Stáit agus a ballraíochta san AE agus i gcios an Euro, is é dearcadh an Bhoird go bhfuil leordhóthain acmhainní i bhfeidhm chun aon riosca, dá dtiocfadh chun cinn ó thaobh leachtachta, a chlúdach.

(c) Rioscaí an mhargaidh

Is éard is rioscaí an mhargaidh ann ná an riosca go rachaidh athruithe ar phraghasanna an mhargaidh, amhail rátaí úis agus rátaí malairte eachtraí, i bhfeidhm ar ioncam na Gníomhaireachta nó ar luach a shealúchais d'ionstraimí airgeadais. Is é cuspóir bhainistíocht rioscaí an mhargaidh ná a mhéid is a bhíonn an Ghníomhaireacht nochtaithe do rioscaí an mhargaidh a íoslaghdú, nó fáil réidh leis na rioscaí sin ar fad.

Bainistíocht rioscaí an mhargaidh

Scarann an Ghníomhaireacht rioscaí an mhargaidh ina dtrí chuid - rioscaí a bhaineann le hathruithe ar rátaí athraitheacha úis, rátaí malairte eachtraí agus an boilsciú. Bainistítear a mhéid is a bhíonn an Ghníomhaireacht nochtaithe do rioscaí ó thaobh rátaí úis trí mhímheaitseálacha a íoslaghdú idir a bhfuil faighte ar iasachtaí aici agus a bhfuil tugtha ar airleacan aici, laistigh dá clár indibhidiúla – treoirnasctha, ar ráta seasta agus ar ráta athraitheach.

Déantar a thuilleadh anailíse ar na sócmhainní airgeadais thíos:

	Blian dar críoch 31 Nollaig 2008 €'000	Blian dar críoch 31 Nollaig 2007 €'000
Ráta seasta	154,219	142,141
EURIBOR®	4,625,816	4,061,274
Treoirnasctha	180,785	194,713
	4,960,820	4,398,128
Díorthaigh	113,332	6,925
	5,074,152	4,405,053

Thug an Ghníomhaireacht airleacain nua ar rátaí seasta agus ar rátaí comhlúthacha i rith na bliana airgeadais. Is mar shócmhainní ar ráta comhlúthach a rangáítear airleacain threoirnasctha na Gníomhaireachta.

Próifil riosca na sócmhainní airgeadais ó thaobh rátaí úis de réir mar a bhí ar

	Blian dar críoch 31 Nollaig 2008	Blian dar críoch 31 Nollaig 2007
Meánráta an úis sheasta ualaithe	5.41%	6.58%
Meánráta an úis comhlúthaigh ualaithe	4.49%	4.57%
Meántréimhse ualaithe dá socraítear dliteanais lena ngabhann ús seasta	18.5 bliain	16.9 bliain

Is iasachtaí ar feadh 30 bliain a eisíodh in 1986 cuid mhór d'iasachtaí na Gníomhaireachta atá ar ráta seasta. Is ar feadh tréimhsí i bhfad níos giorra a shocraítear airleacain nua. Is é a bhíonn i gceist le hiasachtaí ar ráta comhlúthach ná iasachtaí d'údaráis áitiúla ar feadh tréimhsí idir bliain amháin agus tríocha bliain.

15 BAINISTÍOCHT RIOSCAÍ AIRGEADAIS (AR LEAN)

Déantar anailís ar dhliteanais airgeadais thíos:

	Blian dar críoch 31 Nollaig 2008 €'000	Blian dar críoch 31 Nollaig 2007 €'000
Ráta seasta	98,169	98,614
Ráta comhlúthach: EURIBOR®	4,654,369	3,765,514
Príomhshuim	1,082	7,659
Treoirnasctha	198,296	454,659
	4,951,916	4,326,446
Díorthach	66,758	51,732
	5,018,674	4,378,178

Déantar anailís orthu seo mar seo a leanas:

Tá fiachas páipéir eurothrachtála na Gníomhaireachta san áireamh le dliteanais ar ráta comhlúthach. Tá an fiachas seo comhdhéanta d'fhiachas gearrthéarmach arna phraghsáil de réir innéacs inathraithe (EURIBOR). Creideann na Stiúrthóirí go bhfuil an fiachas rangaithe go cuí mar fhiachas ar ráta comhlúthach.

Próifíl riosca na ndlíteanais airgeadais ó thaobh rátaí úis de réir mar a bhí ar

	Blian dar críoch 31 Nollaig 2008	Blian dar críoch 31 Nollaig 2007
Meánráta an úis sheasta ualaithe	8.73%	8.73%
Meánráta an úis chomhlúthaigh ualaithe	4.06%	4.33%
Meántréimhse ualaithe dá socraítear dlíteanais lena ngabhann ús seasta	8.6 bliana	9.6 bliana

Is éard atá sna dliteanais airgeadais ar ráta comhlúthach ná iasachtaí bainc a thugann ús ar rátaí a shocraítear roimh ré le haghaidh tréimhsí ó thrí mhí go dtí sé mhí trí thagairt do dhliteanais shé mhí EURIBOR agus do dhliteanais threoirnasctha a thugann ús ar rátaí a ríomhtar trí thagairt d'Innéacs Praghsanna Tomhaltais na hÉireann.

Cuirtear na neamhchinnteachtaí seo a leanas san áireamh agus an beartas á dhéanamh amach:

- sa chás gur féidir le hiasachtaí a n-iasachtaí a fhuascailt gan phionós;
- sa chás go mb'fhéidir nach mbeidh margaí speisialaithe (m.sh. treoirnasctha) gabhálach ó thaobh eisiúintí agus fuascailtí i gcónaí; agus
- sa chás go mbíonn an Gníomhaireacht faoi réir athruithe ar bheartais an rialtais.

Is é cur chuige ginearálta na Gníomhaireachta, i ndáil lena mhéid is a bhíonn sí nochtaithe do riosca ó thaobh rátaí úis, a bhainistiú, ná cúlchistí a chur i leataobh chun an Gníomhaireacht a chosaint ar rioscaí iarmharacha a fheictear di a bheith ann di tar éis meaitseáil a dhéanamh, trí thagairt do nithe agus toimhde éagsúla a d'fhéadfadh titim amach. Déanann an Bord an scéal a mheasúnú go rialta agus cinneann leibhéal na gcúlchistí a bhíonn ag teastáil go bliantúil.

Bainistíonn an Gníomhaireacht a leabhar athraitheach freisin trína ráta athraitheach míosúil neamh-mhorgáiste atá i riaráiste a shocrú, rud a fhágann go mbíonn sreabhaí airgeadais pleanáilte in ann tarlú.

15 BAINISTÍOCHT RIOSCAÍ AIRGEADAIS (AR LEAN)

Aibiú agus athphraghsáil ráta úis i leith sócmhainní airgeadais

	Aibiú 31 Nollaig 2008 €'000	Athphraghsáil 31 Nollaig 2008 €'000
Suimeanna a bheidh dlite i gceann míosa nó níos luaithe	523,182	4,583,885
Suimeanna a bheidh dlite idir aon mhí agus trí mhí	-	229,829
Suimeanna a bheidh dlite idir trí mhí agus 12 mhí	1,011,248	-
Suimeanna a bheidh dlite idir aon bhliain agus dhá bhliain	92,895	332
Suimeanna a bheidh dlite idir dhá bhliain agus trí bliana	48,157	-
Suimeanna a bheidh dlite idir trí agus ceithre bliana	91,588	1,559
Suimeanna a bheidh dlite idir ceithre agus cúig bliana	67,521	5,778
Suimeanna a bheidh dlite tar éis breis is cúig bliana	3,126,230	139,438
	4,960,821	4,960,821

	Aibiú 31 Nollaig 2007 €'000	Athphraghsáil 31 Nollaig 2007 €'000
Suimeanna a bheidh dlite i gceann míosa nó níos luaithe	97,944	4,060,222
Suimeanna a bheidh dlite idir aon mhí agus trí mhí	-	202,693
Suimeanna a bheidh dlite idir trí mhí agus 12 mhí	1,211,773	-
Suimeanna a bheidh dlite idir aon bhliain agus dhá bhliain	115,326	699
Suimeanna a bheidh dlite idir dhá bhliain agus trí bliana	87,635	-
Suimeanna a bheidh dlite idir trí agus ceithre bliana	28,899	1,818
Suimeanna a bheidh dlite idir ceithre agus cúig bliana	97,970	7,290
Suimeanna a bheidh dlite tar éis breis is cúig bliana	2,758,581	125,406
	4,398,128	4,398,128

Aibiú, bearta leachtachta agus athphraghsáil ráta úis
i leith dliteanas airgeadais de réir mar a bhí 31 Nollaig 2008

	Aibiú €'000	Athphraghsáil €'000	Áiseanna tiomanta nár tarraingíodh €'000
Aibiú i gceann míosa nó níos luaithe	917,071	1,040,337	-
Ag aibiú idir aon mhí agus trí mhí	1,929,839	2,079,839	-
Ag aibiú idir trí mhí agus 12 mhí	1,582,248	1,603,385	76,734
Ag aibiú níos déanaí ná 1 bhliain agus níos túisce ná 2 bhliain	250,000	255	-
Ag aibiú níos déanaí ná 2 bhliain agus níos túisce ná 3 bliana	-	1,769	-
Ag aibiú níos déanaí ná 3 bliana agus níos túisce ná 4 bliana	10,253	2,878	98,977
Ag aibiú níos déanaí ná 4 bliana agus níos túisce ná 5 bliana	-	-	-
Ag aibiú níos déanaí ná 5 bliana	329,263	290,211	1,720
	5,018,674	5,018,674	177,431

15 BAINISTÍOCHT RIOSCAÍ AIRGEADAIS (AR LEAN)

Aibiú, bearta leachtachta agus athphraghsáil ráta úis i leith dliteanas airgeadais de réir mar a bhí 31 Nollaig 2007

	Aibiú €'000	Athphraghsáil €'000	Aiseanna tiomanta nár tarraingíodh €'000
Ag aibiú i gceann míosa nó níos luaithe	1,246,738	1,417,731	-
Ag aibiú idir aon mhí agus trí mhí	1,865,078	2,015,077	-
Ag aibiú idir trí mhí agus 12 mhí	582,885	606,192	-
Ag aibiú níos déanaí ná 1 bhliain agus níos túisce ná 2 bh.	53,451	1,575	46,549
Ag aibiú níos déanaí ná 2 bhliain agus níos túisce ná 3 bl.	250,000	418	-
Ag aibiú níos déanaí ná 3 bliana agus níos túisce ná 4 bl.	-	2,007	-
Ag aibiú níos déanaí ná 4 bliana agus níos túisce ná 5 bl.	24,598	3,057	75,402
Ag aibiú níos déanaí ná 5 bliana	303,696	280,389	1,693
	4,326,446	4,326,446	123,644

Leochaileacht ó thaobh rioscaí maidir le rátaí úis

Rachfadh anailís ar leochaileacht na Gníomhaireachta i gcás mhéadú nó laghdú ar rátaí úis an mhargaidh (ag déanamh talamh slán de go bhfuil staid an chláir chomhardaithe comhleanúnach) i bhfeidhm ar chaillteanas don bhliain airgeadais mar seo a leanas:

	100 bp méadú comhthreomhar €'000 (Gnóthachain)	100 bp laghdú c-threo. €'000 (Caillteanas)	50 bp méadú c-threo. €'000 (Gnóthachain)	50 bp laghdú c-threo. €'000 (Caillteanas)
Ag 31 Nollaig 2008	(3,348)	3,348	(1,674)	1,674
Ag 31 Nollaig 2007	3,617	(3,617)	1,808	(1,808)

Ríomhadh na figiúir thuas agus iarmhéideanna gan íoc, d'airleacain le haghaidh iasachtaí ar ráta athraitheach, á n-úsáid a fhritháiríonn maoiniúchán an Chláir Pháipéir Eurothrachtála atá fós amuigh agus ar ráta athraitheach, ar na dátaí thuas. Níl aon leochaileacht ag gabháil le hairleacain ar ráta seasta agus maoiniúchán ar ráta seasta ó thaobh athruithe ar rátaí úis an mhargaidh agus fágta amach as an anailís seo iad mar sin.

Nochtacht do rioscaí ó thaobh na malairte eachtraí

Baineann riosca maidir le hathruithe ar rátaí malairte eachtraí leis na hidirbhearta seo a leanas:

Eisíonn an Gníomhaireacht fiachas páipéir eurothrachtála i gcúpóin nialasacha in airgeadraí seachas an t-airgeadra feidhmeach. Fálaíonn Gníomhaireacht Bhainistíochta an Chisteáin Náisiúnta, agus í ag gníomhú mar ghníomhaire, a nochtaithe is a bhítear d'airgeadraí eachtracha i leith aisíocaíocht an fhiachais seo trí dhul isteach i réamhchonarthaí um airgeadra eachtrach chun suim sheasta euro a mhalartú ar shuim sheasta den airgeadra eachtrach. Faoi mar a bhí cúrsaí ag 31 Nollaig 2008 agus 2007, tar éis éifeachtaí na réamhchonarthaí um airgeadra eachtrach a chur san áireamh, ní raibh aon nochtachtaí ábhartha ann ó thaobh cúrsaí airgeadra.

Nochtacht do riosca ó thaobh an ráta boilscithe

Tagann rioscaí a bhaineann leis an mboilsciú chun cinn de bharr mímhéaitseála idir suimeanna treoirnasctha a fuarthas ar iasacht agus airleacain, a bhíonn ina ndlúthchuid de na conarthaí a rialaíonn gach taobh de leabhar na Gníomhaireachta. Bainistíonn an Gníomhaireacht an riosca seo. d'uireasa ionstraimí fálúcháin a bheith ar fáil go héasca, trí phunainn na suimeanna a fuarthas ar iasacht agus na suimeanna a tugadh ar iasacht a mheaitseáil oiread agus is féidir agus trí bheartas cúlchistí a fheidhmiú, a cheadaíonn an Bord. Is é beartas na Gníomhaireachta ná a chinntiú go gcuirtear leordhóthain caipitil i leataobh chun freastal ar rioscaí arb eol go bhféadfadh tarlú sa tréimhse a mbaineann nochtachtaí den sórt sin léi.

I ndáil le mímhéaitseálacha boilscithe agus mionathruithe ar chorrallagh, cinneann an Bord figiúr cúlchiste don bhliain reatha, bunaithe ar threochtaí stairiúla. I réimsí eile (m.sh. costas féideartha a bhainfeadh le mímhéaitseáil idir sócmhainní ar ráta fadtéarmach seasta (airleacain d'údaráis áitiúla) agus dliteanais (bannaí)) cuireann an Bord cúlchistí i leataobh bunaithe ar ghlanluach reatha caillteanas féideartha ar rátaí lascaine reatha an mhargaidh.

15 BAINISTÍOCHT RIOSCAÍ AIRGEADAIS (AR LEAN)

Leagtar anailís amach ar leochaileacht na Gníomhaireachta i gcás mhéadú nó laghdú ar rátaí boilscithe an innéacs praghasanna tomhaltais [ag déanamh talamh slán de go bhfuil staid an chláir chomhardaithe comhleanúnach] mar seo a leanas:

	100 bp méadú comhthreomhar €'000	100 bp laghdú c-threo. €'000	50 bp méadú c-threo. €'000	50 bp laghdú c-threo. €'000
Ag 31 Nollaig 2008	(111)	111	(55)	55
Ag 31 Nollaig 2007	(1,325)	1,325	(662)	662

Luach Cothrom

Leagann na táblaí seo a leanas amach luach cothrom na sócmhainní agus na ndliteanas airgeadais faoi mar a bhí ag 31 Nollaig 2008 agus 31 Nollaig 2007:

	Luach iompair €'000	Luach cothrom €'000
31 Nollaig 2008		
Sócmhainní airgeadais		
Ráta seasta	154,219	184,528
Ráta comhlúthach	4,625,816	4,625,816
Treoirnasctha	180,785	260,573
Sócmhainní díorthacha	113,332	113,332
	5,074,152	5,184,249
Dliteanais airgeadais		
Ráta seasta	98,169	135,179
Ráta comhlúthach	4,655,451	4,655,451
Treoirnasctha	198,296	265,987
Dliteanais dhíorthacha	66,758	66,758
	5,018,674	5,123,375
31 Nollaig 2007		
Sócmhainní airgeadais		
Ráta seasta	142,141	165,345
Ráta comhlúthach	4,061,274	4,068,199
Treoirnasctha	6,925	6,925
Sócmhainní díorthacha	194,713	288,730
	4,405,053	4,529,199
Dliteanais airgeadais		
Ráta seasta	98,614	130,244
Ráta comhlúthach	3,773,173	3,773,173
Treoirnasctha	454,659	486,061
Dliteanais dhíorthacha	51,732	51,732
	4,378,178	4,441,210

15 BAINISTÍOCHT RIOSCAÍ AIRGEADAIS (AR LEAN)

Tá an Gníomhaireacht tar éis a mheas conas is fearr is féidir léi luach cothrom na sócmhainní agus na ndlíteanas treoirnasctha a ríomh. Tagtar ar luach cothrom shócmhainní na Gníomhaireachta tríd an bhfáltas ar €100 (ainmniúil) d'iasacht threoirnasctha a mheasúnú, i gcomparáid leis an bhfáltas ar ghnáthiasacht inathraitheach a bheadh bunaithe ar EURIBOR® míosa, ar dháta an chláir comhardaithe. Táthar tar éis luach cothrom shócmhainní na Gníomhaireachta a ríomh mar €5.2bn. Tá an figiúr seo bunaithe ar EURIBOR de réir ráta dheireadh na bliana (2007: EURIBOR®) ar bhonn 365 lá.

Mar an gcéanna, luacháiltear dlíteanais na Gníomhaireachta trí thagairt do EURIBOR® míosa (2.603% [bonn 360 lá]) ar 31 Nollaig 2008, agus an costas le stoic threoirnasctha a mhaoiniú curtha i gcomparáid leis an gcostas le gnáthstoic ar ráta inathraitheach a mhaoiniú. Táthar tar éis luach cothrom dhlíteanais na Gníomhaireachta a mheas mar €5.1bn. Arís, tá an figiúr seo bunaithe ar EURIBOR® de réir ráta dheireadh na bliana (2007: EURIBOR®).

Agus an mhodheolaíocht seo á roghnú, chinn an Gníomhaireacht gan úsáid a bhaint as margadhphraghas luaite na mbannaí treoirnasctha os rud é nach bhfuil siad ach ag líon beag stocbhróicéirí agus gurb annamh a thrádáiltear iad. Síleadh go dtabharfadh an luach trí thagairt do rátaí inathraitheacha léargas níos cruinne ar an scéal agus go bhféadfaí sócmhainní agus dlíteanais araon a mheasúnú ar bhonn comhionann dá bharr.

Faightear luach cothrom na ndíorthach ó sholáthróir neamhspleách tríú páirtí, agus bíonn sé bunaithe ar faisnéis ábhartha ar phraghas an mhargaidh. Déantar an luach cothrom seo a ríomh ar bhonn rátaí deiridh airgeadraí eachtracha Bhanc Ceannais na hEorpa faoi mar a bhí ag 31 Nollaig 2008.

16 IONSTRAIMÍ AIRGEADAIS DÍORTHACHA

Ar 31 Nollaig 2008

	Suim chonartha /bharúlach €'000	Sócmhainní ar luach cothrom €'000	Dlíteanais ar luach cothrom €'000
Díorthaigh a ainmnítear mar fháluithe sreafa airgid Comhaontuithe ar aghaidh ar ráta malairte	2,363,048	113,332	(66,758)
Iomlán na sócmhainní / (dlíteanais) díorthacha aitheanta	2,363,048	113,332	(66,758)

Ag 31 Nollaig 2007

	Suim chonartha /bharúlach €'000	Sócmhainní ar luach cothrom €'000	Dlíteanais ar luach cothrom €'000
Díorthaigh a ainmnítear mar fháluithe sreafa airgid thirim Comhaontuithe ar aghaidh ar ráta malairte	2,184,246	6,925	(51,732)
Iomlán na sócmhainní / (dlíteanais) díorthacha aitheanta	2,184,246	6,925	(51,732)

Táthar ag súil go dtarlódh na sreabhaí airgid thirim agus na gluaiseachtaí gaolmhara in ioncam agus caiteachas i ndáil leis na díorthaigh thuas, ar fad faoi cheann bliain amháin.

17 CÚLCHISTE FÁLAI THE/FÁLAI THE SREABHAÍ AIRGEAD THIRIM

	2008 €'000	2007 €'000
Iarmhéid ag tús na bliana	-	-
Gnóthachain/(cailiteanais) de bharr athruithe sa luach cothrom	(395)	53
Arna n-aistriú go dtí cuntas ioncaim agus caiteachais	374	(53)
Iarmhéid ag deireadh na bliana	(21)	-

18 RÁITEAS UM SHREABHADH AIRGID

	Blian dar críoch 31 Nollaig 2008 €'000	Blian dar críoch 31 Nollaig 2007 €'000
(a) Mar a réitíodh an barrachas oibriúcháin le hin-sreabhadh/ (eisreabhadh) airgid de bharr gníomhaíochtaí oibriúcháin		
Easnamh oibriúcháin don bhliain airgeadais	(21,411)	(19,158)
Caiteachas díreach (Nóta 4)	209,447	170,644
Costais seirbhíse pinsin (Nóta 6)	65	92
Luachlaghdú (Nóta 9)	35	32
Gluaiseachtaí i gcaipiteal oibre:		
Méadú ar shuimeanna atá dlite ó údaráis áitiúla (Nóta 8)	(16,256)	(21,770)
Méadú ar airleacain (Nóta 8)	(658,928)	(738,267)
Méadú ar fhiachóirí eile agus réamhíocaíochtaí	2	-
Méadú ar chreidiúnaithe	18,774	65
(Méadú)/laghdú ar dhíorthaigh	(91,381)	31,713
Insreabhadh/(eis-sreabhadh) airgid thirim de bharr gníomhaíochtaí oibriúcháin	(559,653)	(576,649)
(b) Ollsreabhaí airgid thirim		
Fáltais ar infheistíochtaí agus ar sheirbhísí airgeadais		
Fuascailt bhannaí	(266,906)	-
Ús faighte	19,245	11,815
Ús íoctha	(201,033)	(145,908)
Glan-eis-sreabhadh airgid ó fháltais infheistíochta ó sheirbhísí airgeadais	(448,694)	(134,093)
Caiteachas caipitil		
Íocaíochtaí chun sócmhainní seasta inláimhsithe a fháil	(57)	(55)
Glan-eis-sreabhadh airgid de bharr caiteachais chaipitil agus diúscairtí	(57)	(55)
Maoiniúchán Fiachais		
Méadú ar iasachtaí bainc agus ar nótaí iníoctha	902,490	1,224,605
Glan-insreabhadh airgid ó athrú ar mhaoiniúchán fiachais	902,490	1,224,605

(c) Anailís ar athruithe ar ghlanfhiachas

	Ar 31 Nollaig 2008 €'000	Sreabhaí airgid €'000	Gluaiseachtaí neamh-airgid €'000	Ar 31 Nollaig 2007 €'000
Airgead tirim ar láimh, sa bhanc	408,984	(112,490)	-	521,474
Rótharraingt	(1,082)	6,576	-	(7,659)
	407,902	(105,914)	-	513,815
lasachtaí bainc agus nótaí iníoctha faoi cheann bliana	(4,361,318)	(954,544)	-	(3,406,774)
lasachtaí bainc agus nótaí iníoctha tar éis bliana	(299,304)	52,054	-	(351,358)
Bannaí treoirnasctha	(96,238)	-	(108,039)	(204,277)
Soláthar le haghaidh préimhe ar fhuascailt bhannaí	(102,056)	-	148,327	(250,382)
Stoc 8.75% na Gníomhaireachta Airgeadais Tithíochta 2018	(91,916)	-	(360)	(91,556)
	(4,542,930)	(1,008,404)	256,006	(3,790,532)

19 SCAIRCHAIPITEAL

Tá 30,000 gnáthscaireanna ann ar €1.30 agus iad údaraithe, leithroinnte, glaoite agus láníoctha ar shuim €39,000 ag 31 Nollaig 2008 agus 2007.

20 MAR A RÉITÍODH BARRACHAS COINNITHE

	Blian dar críoch 31 Nollaig 2008 €'000	Blian dar críoch 31 Nollaig 2007 €'000
Barrachas coinnithe ag tus na bliana	24,098	30,725
Easnamh don bhliain airgeadais	(2,023)	(6,501)
Gnóthachain agus caillteanais achtúireacha	(820)	(126)
Barrachas coinnithe ag deireadh na bliana	21,255	24,098

21 MAR A RÉITÍODH CISTÍ SCAIRSHEALBHÓIRÍ

	Blian dar críoch 31 Nollaig 2008 €'000	Blian dar críoch 31 Nollaig 2007 €'000
Cistí tosaigh scairshealbhóirí	24,137	30,764
Caillteanais aitheanta don bhliain	(2,864)	(6,627)
Cistí deiridh scairshealbhóirí	21,273	24,137

22 CEANGALTAIS

Ceangaltais an léasa oibriúcháin

Tá ceangaltais ar an nGníomhaireacht, faoi léasanna oibriúcháin, íocaíochtaí bliantúla a dhéanamh mar a leanas:

	Foirgnimh €'000
Tráth nach déanaí ná bliain amháin	105
Tar éis bliain amháin níos lú ná cúig bliana	126
Tar éis cúig bliana	146

Rinne an Gníomhaireacht comhaontú i leith léas nua 20 bliain ar an 18 lá de mhí Feabhra 2009.

23 EASNAMH PINSIN

Feidhmíonn an chuideachta scéim pinsin le sochair shainithe a chlúdaíonn na buanfhostaithe go léir.

Rinneadh an luacháil iomlán achtúireachta ba dhéanaí an 31 Nollaig 2007, ag úsáid an Mhodha Chomhiomláin. Ba é an príomhbhonn tuisceana a bhí mar bhonn is mar thaca leis an luacháil achtúireachta ná go sáródh ráta fadtéarmach an fháltais ar infheistíochtaí boillsiú na dtuarastal ar ráta 2% sa bhliain.

Ar 31 Nollaig 2008 ba é margadhluach shócmhainní an chiste ná €1.95m (2007: €1.62m) agus ba é leibhéal maoiniúcháin na ndliteanas le haghaidh seirbhíse roimhe ná 102%. Méadaíodh na ranníocaíochtaí don chiste ar aon dul le moltaí an achtúire. Tá an tuarascáil achtúireachta ar fáil lena grinnschrúdú ag baill na scéime.

Chun críocha Shochair Scoir FRS 17, tá na luachálacha is déanaí tugtha cothrom le dáta go 31 Nollaig 2008 ag achtúire cáilithe neamhspleách a rinne an luacháil ar bhonn mhodha chostas an aonaid réamh-mheasta. Ba iad na príomhbhonn tuisceana achtúireachta a úsáideadh ná na cinn seo a leanas:

	2008 %	2007 %	2006 %
Ráta méadaithe na dtuarastal	3.75	4.25	4.00
Ráta méadaithe na n-íocaíochtaí pinsean	2.00	2.50	2.25
Ráta lascaine	5.60	5.60	4.60
An boillsiú a ndéantar talamh slán de	2.00	2.50	2.25
Ráta Básmhaireachta			
Tar éis dul ar scor – fear 65 bliana d’aois	23.9 bliain	21.6 bliain	-
Tar éis dul ar scor – bean 65 bliana d’aois	27.8 bliain	25.3 bliain	-

23 EASNAMH PINSIN (AR LEAN)

Ar na boinn tuisceana seo, leagtar amach sa tábla seo a leanas margadhluach shócmhainní na scéime sochair shainithe mar aon le mionsonraí i dtaobh rátaí fadtéarmacha an fháltais a bhfuiltear ag súil leis agus a úsáidtear chun an méid a thaispeántar sa chuntas ioncaim agus caiteachais a ghiniúint. Taispeántar freisin an luacháil is déanaí ar dhliteanais na scéime arna n-uasdátú chun gluaiseachtaí sna boinn tuisceana airgeadais a chur san áireamh.

Ba iad na sócmhainní sa scéim agus ráta fadtéarmach an fháltais a rabhthas ag súil leis ná	Ráta fadtéarmach an fháltais a bhfuiltear ag súil leis ar 31 Noll 2008	Luach ar 31 Noll 2008	Ráta fadtéarmach an fháltais a bhfuiltear ag súil leis ar 31 Noll 2007	Luach ar 31 Noll 2007	Ráta fadtéarmach an fháltais a bhfuiltear ag súil leis ar 31 Noll 2006	Luach ar 31 Noll 2006
	%	€'000	%	€'000	%	€'000
Cothromais	7.00	547	6.50	1,276	7.00	1,688
Bannaí	4.00	1,301	4.00	173	4.35	228
Maoín	6.50	72	6.00	121	7.00	107
Airgead tirim	2.00	28	2.50	47	2.25	111
Eile	-	-	-	-	-	-
Margadhluach iomlán shócmhainní na scéime pinsin		1,948		1,617		2,134
Luach reatha dhliteanais na scéime pinsin		(2,025)		(1,681)		(2,100)
Glanbharrachas/(easnamh) iomlán scoir sa scéim		(77)		(64)		34
Glaneasnamh/bharrachas iomlán pinsin		(77)		(64)		34

Is féidir gnóthachain agus caillteanais achtúireachta na scéime a anailísiú mar a leanas:

	31 Noll 2008 €'000	31 Noll 2007 €'000	31 Noll 2006 €'000	31 Noll 2005 €'000	31 Noll 2004 €'000
San áireamh i ráiteas na ngnóthachan agus na gcaillteanas aitheanta iomlán:					
Difríocht idir fáltas a rabhthas ag súil leis agus fáltas iarbhír ar shócmhainní	(661)	(188)	95	361	(229)
Gnóthachain agus caillteanais ó thaithí ar dhliteanais na scéime	(129)	(184)	(100)	(211)	22
Éifeacht athruithe ar bhoinn tuisceana achtúireachta	(30)	246	(189)	(361)	130
Glansuim i ráiteas na ngnóthachan aitheanta iomlán	(820)	(126)	(194)	(211)	(77)

23 EASNAMH PINSIN (AR LEAN)**Stair na gnóthachan agus na gcaillteanas achtúireachta**

	31 Noll 2008 €'000	31 Noll 2007 €'000	31 Noll 2006 €'000	31 Noll 2005 €'000	31 Noll 2004 €'000
Difríocht idir fáltas a rabhthas ag súil leis agus fáltas iarbhír ar shócmhainní	(661)	(188)	95	361	(229)
Sainráite mar chéatadán de shócmhainní na scéime	33.9%	(11.6%)	4.5%	12.1%	(9.7%)
Gnóthachain agus caillteanas ó thaithí ar dhliteanas na scéime	(129)	(184)	(100)	(211)	(22)
Sainráite mar chéatadán de dhliteanas na scéime	(6.37%)	(10.9%)	(4.8%)	(7.5%)	(1.0%)
Gnóthachain agus caillteanas achtúireachta iomlána	(820)	(126)	(194)	(211)	(77)
Sainráite mar chéatadán de dhliteanas na scéime	(40.5%)	(7.5%)	(9.3%)	(7.5%)	(3.8%)

Tá athruithe ar luach reatha na hoibleagáide i leith sochair shainmhínithe mar seo a leanas:

	2008 €'000	2007 €'000
Easnamh ag 1 Eanáir	(1,681)	(2,099)
Costas reatha seirbhíse	(65)	(92)
Costas Úis	(99)	(76)
Ranníocaíochtaí ó fhostaithe	(21)	(17)
(Caillteanas)/Gnóthachain achtúireachta	(159)	62
Sochair a íocadh	-	541
Easnamh ag 31 Nollaig	(2,025)	(1,681)

Tá athruithe ar luach cothrom na sócmhainní sa phlean mar seo a leanas

	2008 €'000	2007 €'000
Luach Cothrom na sócmhainní sa phlean ag 1 Eanáir	1,617	2,133
Toradh a bhfuiltear ag súil leis ar shócmhainní sa phlean	110	108
Ranníocaíochtaí ón fhostóir	861	88
Ranníocaíochtaí ó fhostaithe	21	17
Caillteanas achtúireachta	(661)	(188)
Sochair a íocadh	-	(541)
Coigeartuithe eile (más ann d'aon chinn)	-	-
Luach cothrom na sócmhainní sa phlean ag 31 Nollaig	1,948	1,617

24 FAOMHADH NA RÁITEAS AIRGEADAIS

Ar 26 Márta 2009 cheadaigh na Stiúrthóirí na ráitis airgeadais iniúchta, atá de réir an leagan amach atá ceadaithe ag an Aire Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil le toiliú an Aire Airgeadais.

caibidil a aon déag | aguisíní



AGUISÍN 1 – FUÍLLEACH FÓS LE HÍOC AG ÚDARÁS ÁITIÚIL AGUS AG AN nGNÍOMHAIREACHT NÁISIÚNTA FOIRGNÍOCHTA (AR LEAN)

Údarás Áitiúil	31 Nollaig 2008 €'000	31 Nollaig 2007 €'000
Baile Átha Í, Comhairle Baile	960	-
Áth Luain, Comhairle Baile	2,531	1,474
Bré, Comhairle Baile	1,427	1,506
Ceatharlach, Comhairle Contae	40,202	36,278
Carraig na Siúire, Comhairle Baile	389	372
Baile na Lorgan, Comhairle Baile	82	88
An Cabhán, Comhairle Contae	17,694	15,638
An Clár, Comhairle Contae	48,322	48,168
Cloich na Coillte, Comhairle Baile	3,442	3,409
Cluain Eois, Comhairle Baile	193	198
Cluain Meala, Comhairle Buirge	5,379	5,485
Corcaigh, Comhairle Cathrach	155,646	111,670
Corcaigh, Comhairle Contae	386,681	326,282
Dún na nGall, Comhairle Contae	102,925	97,823
Droichead Átha, Comhairle Buirge	79,290	75,570
Baile Átha Cliath, Comhairle Cathrach	1,008,340	916,496
Dún Dealgan, Comhairle Baile	52,076	45,030
Dún Garbhán, Comhairle Baile	2,001	1,916
Dún Laoghaire/R. an Dúin, Comhairle Contae	156,328	94,458
Inis, Comhairle Baile	1,000	-
Inis Córthaidh, Comhairle Baile	420	915
Mainistir Fhear Maí, Comhairle Baile	325	311
Fine Gall, Comhairle Contae	463,025	383,248
Gaillimh, Comhairle Cathrach	143,559	125,942
Gaillimh, Comhairle Contae	72,197	66,140
Ciarraí, Comhairle Contae	73,282	56,072
Cill Dara, Comhairle Contae	145,477	119,768
Cill Chainnigh, Comhairle Buirge	775	820
Cill Chainnigh, Comhairle Contae	56,874	44,112
Cill Airne, Comhairle Baile	3,500	-
Laois, Comhairle Contae	137,011	119,448
Liatroim, Comhairle Contae	9,487	9,862
Leitir Ceanainn, Comhairle Baile	-	26

**AGUISÍN 1 – FUÍLLEACH FÓS LE hÍOC AG ÚDARÁS ÁITIÚIL AGUS AG AN nGNIOMHAIREACHT NÁISIÚNTA
FOIRGNÍOCHTA (AR LEAN)**

Údarás Áitiúil	31 Nollaig 2008 €'000	31 Nollaig 2007 €'000
Luimneach, Comhairle Cathrach	27,841	21,696
Luimneach, Comhairle Contae	47,751	40,128
Lios Tuathail, Comhairle Baile	1,766	1,100
An Longfort, Comhairle Contae	44,887	31,925
An Longfort, Comhairle Baile	8,543	2,650
Lú, Comhairle Contae	3,870	16,539
Maigh Chromtha, Comhairle Baile	-	10
Mala, Comhairle Baile	3,679	3,523
Maigh Eo, Comhairle Contae	68,553	55,287
Mí, Comhairle Contae	75,153	72,045
Muineachán, Comhairle Contae	31,938	32,455
An Nás, Comhairle Baile	11,652	11,158
Ros Mhic Thriúin, Comhairle Baile	-	-
Tiobraid Árann Thuaidh, Comhairle Contae	39,639	27,353
Uíbh Fhailí, Comhairle Contae	39,036	40,146
Ros Comáin, Comhairle Contae	5,897	8,677
An Sciobairín, Comhairle Baile	1,341	1,285
Sligeach, Comhairle Buirge	50,570	48,480
Sligeach, Comhairle Contae	51,810	52,035
Baile Átha Cliath Theas, Comhairle Contae	242,528	195,763
Tiobraid Árann Theas, Comhairle Contae	61,246	59,466
Tiobraid Árann, Comhairle Baile	-	-
Trá Lí, Comhairle Baile	19,990	19,142
Tulach Mhór, Comhairle Baile	12,607	4,265
Port Láirge, Comhairle Cathrach	97,525	78,684
Port Láirge, Comhairle Contae	35,666	34,173
An Iarmhí, Comhairle Contae	80,566	62,669
Cathair na Mart, Comhairle Baile	3,456	3,310
Loch Garman, Comhairle Buirge	5,350	5,443
Loch Garman, Comhairle Contae	121,523	82,394
Cill Mhantáin, Comhairle Contae	58,150	44,730
Cill Mhantáin, Comhairle Baile	7,056	6,757
Fo-iomlán	4,430,429	3,771,813
An Ghníomhaireacht Foirgníochta Náisiúnta	7,209	6,897
Iomlán	4,437,638	3,778,710

AGUISÍN 2 – IASACHTAÍ ARNA dTABHAIRT AR AIRLEACAN AG ÚDARÁS ÁITIÚIL AGUS AG AN nGNÍOMHAIREACHT NÁISIÚNTA FOIRGNÍOCHTA

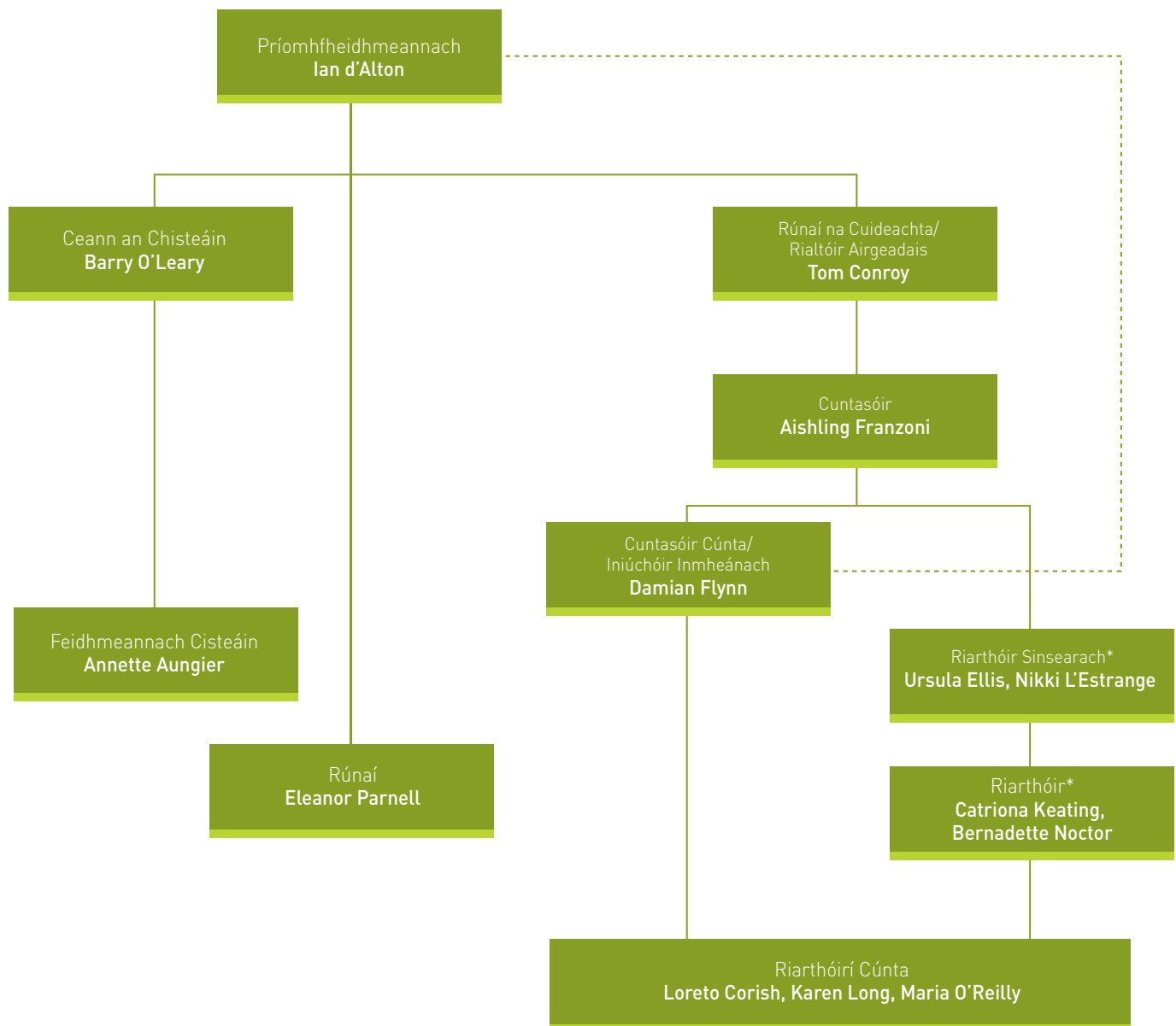
Údarás Áitiúil	12 mhí go dtí 31 Nollaig 2008 €'000	12 mhí go dtí 31 Nollaig 2007 €'000
Áth Luain, Comhairle Baile	960	-
Baile Átha Luain, Comhairle Baile	1,300	-
Ceatharlach, Comhairle Contae	4,409	2,639
An Cabhán, Comhairle Contae	3,163	1,249
An Clár, Comhairle Contae	3,604	8,930
Cloich na Coillte, Comhairle Baile	-	2,619
Cluain Meala, Comhairle Buirge	-	1,500
Corcaigh, Comhairle Cathrach	50,581	31,881
Corcaigh, Comhairle Contae	137,593	110,360
Dún na nGall, Comhairle Contae	11,871	24,639
Droichead Átha, Comhairle Buirge	8,525	46,020
Baile Átha Cliath, Comhairle Cathrach	222,265	362,196
Dún Dealgan, Comhairle Baile	8,345	11,484
Dún Laoghaire/R. an Dúin, Comhairle Contae	61,656	14,646
Inis, Comhairle Baile	1,000	-
Fine Gall, Comhairle Contae	116,813	122,194
Gaillimh, Comhairle Cathrach	23,387	28,244
Gaillimh, Comhairle Contae	11,604	4,336
Ciarraí, Comhairle Contae	21,335	20,740
Cill Dara, Comhairle Contae	26,035	14,070
Cill Chainnigh, Comhairle Contae	15,520	670
Cill Airne, Comhairle Baile	3,500	-
Laois, Comhairle Contae	51,081	45,693
Liatroim, Comhairle Contae	127	3,000
Luimneach, Comhairle Cathrach	10,904	3,797
Luimneach, Comhairle Contae	12,939	9,137
Liosa Tuathail, Comhairle Baile	640	1,095
An Longfort, Comhairle Contae	14,000	1,300
An Longfort, Comhairle Baile	6,000	-
Lú, Comhairle Contae	-	12,500
Maigh Chromtha, Comhairle Baile	1,200	-
Maigh Eo, Comhairle Contae	14,956	1,968
Mí, Comhairle Contae	5,516	21,363
Muineachán, Comhairle Contae	1,966	7,885
Tiobraid Árann Thuaidh, Co.Co.	15,066	10,939
Uíbh Fhailí, Comhairle Contae	1,949	5,845
Ros Comáin, Comhairle Contae	696	-
An Sciobairín, Comhairle Baile	-	-
Sligeach, Comhairle Buirge	2,915	7,017
Sligeach, Comhairle Contae	2,309	1,956
Baile Átha Cliath Theas, Comhairle Contae	60,097	39,317
Tiobraid Árann Theas, Comhairle Contae	3,920	9,571
Trá Lí, Comhairle Baile	-	-
Tulach Mhór, Comhairle Baile	12,398	-
Port Láirge, Comhairle Cathrach	23,588	25,950
Port Láirge, Comhairle Contae	2,585	5,813
An Iarmhí, Comhairle Contae	27,184	16,956
Loch Garman, Comhairle Contae	41,705	12,461
Cill Mhantáin, Comhairle Contae	14,789	6,796
Fo-iomlán	1,061,996	1,058,775
An Ghníomhaireacht Foirgníochta Náisiúnta	-	3,000
Iomlán	1,061,996	1,061,775

AGUISÍN 3 – FUÍLLEACH ATÁ GAN ÍOC AR LEABHAR NA N-IASACHTAÍ DE RÉIR CHINEÁL AN RÁTA AGUS FAD NA HIASACHTA

	Ráta Seasta	Ráta Athraitheach	Treoirnasctha		Iomlán
	€'000	€'000	I ndiaidh Bealtaine 1986 €'000	€'000	€'000
0 go 5 bliana	7,933	1,303,663			1,311,596
6 go 10 mbliana	29,177	236,979	6,226		272,382
11 go 15 bliana	5,623	224,548	31,218	-	261,389
16 to 20 bliain	21,324	466,900	105,045	-	593,269
21 to 25 bliain	41,401	1,033,717	-	-	1,075,118
26 to 30 bliains	41,649	806,264	-	-	847,913
31 to 40 bliain	-	42,276	8,889	24,806	75,971
Iomlán	147,107	4,114,347	151,378	24,806	4,437,638

aguisín 4 | struchtúr foirne

DE RÉIR MAR A BHÍ AG 30 AIBREÁN 2009



* Ag roinnt an phoist

---- Chun críocha na hiniúcháireachta inmheánaí amháin